

NOWY DZIENNIK

Adres dla przesyłek pocztowych: Kraków, Skrytka 555.

Redakcja i Administracja: ul. Orzeszkowej 7.

Telefon Redakcji 136-89, Administracji 102-79 (prenumerata),
206-70 (inseraty). Konto czekowe P.K.O. w Krakowie 400.630

15

GRUSZY

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe.
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

Żydostwo polskie przeciwstawia się próbom ograniczenia praw żydowskich do Palestyny!

Zamknięcie Kongresu propalestyńskiego w Warszawie

Warszawa, 31. 10. (A) W niedzielę, późnym wieczorem po przemówieniach p. Lewa (Polej Syjon-lewicy), prof. Weissowej w imieniu Wizo oraz inż. Reissa i dr. Kleinbauma zakończyły się obrady kongresu żydostwa polskiego w sprawie Palestyny. Kongres przyjął jednogłośnie szereg rezolucyj, z których najważniejsza brzmi:

— Trzy i pół milionowe żydostwo polskie, związane z Palestyną dziesiątkami tysięcy swoich dzieci-pionierów przelewających codziennie krew w bohaterskiej obronie jiszuwu przeciwko barbarzyńskim aktom terroru — nie dopuszcza myśli, że W. Brytania, która wzięła na siebie wobec międzynarodowej opinii i narodu żydowskiego historyczne zobowiązanie umożliwienia odbudowy Żydowskiej Siedziby Narodowej i sama odpowiedzialna jest za bezpieczeństwo, ochronę i masową imigrację Żydów — złamie swe zobowiązanie i zawiedzie zaufanie ciężko doświadczonego narodu żydowskiego do demokracji angielskiej.

Żydostwo polskie oświadcza uroczyście przed całym światem, że wraz z żydostwem światowym wszystkimi środkami, jakie stoją do jego dyspozycji, przeciwstawi się każdej próbie

ograniczenia masowej imigracji żydowskiej, stanowiącej podstawę urzeczywistnienia deklaracji Balfoura i mandatu, oraz że kategorycznie i bezkompromisowo zwalczać będzie i odrzuci każde rozwiązanie oparte na degradacji Żydów do roli mniejszości w Palestynie. Żydostwo polskie proklamuje gotowość do każdego wysiłku i każdej ofiary celem niedopuszczenia do ograniczenia ich praw w Palestynie i do Palestyny“.

Następne rezolucje wyrażają przekonanie, że istnieje możliwość pokojowego porozumienia z Arabami oraz dają wyraz podziwu dla bohaterskiego jiszuwu palestyńskiego w jego walce o przyszłość narodu żydowskiego.

* * *

Łódź, 31. 10. (G). W czwartek w sali Filharmonii odbędzie się wielkie zebranie publiczne, na którym wygłoszą przemówienia wiceburmistrz Jerolimy dr Auster i Dawid Remez.

Sprawa palestyńska -- probierzem honoru międzynarodowego

Nowy Jork, 31. 10. ŻAT. Na kongresie żydostwa amerykańskiego obszerny referat o sytuacji Żydów w Europie wygłosił dr Nachum Goldman, który wskazał na nadzieje, jakie związane są z siłami demokratycznymi na świecie. Na posiedzeniu poświęconym sprawie palestyńskiej mocne przemówienie wygłosił senator Wagner, który podkreślił, że cała opinia ame-

rykańska domaga się od Anglii spełnienia jej zobowiązań wobec Żydów. Sprawa palestyńska — zawołał senator Wagner — jest probierzem honoru międzynarodowego. Na tymże posiedzeniu dr Goldman podkreślił, że jest niemożliwe jakiegokolwiek rozwiązanie kwestii palestyńskiej bez zgody jiszuwu i narodu żydowskiego na całym świecie.

Arbitraż włosko-niemiecki w Wiedniu

z udziałem przedstawicieli obu zainteresowanych rządów

Budapeszt, 31. 10. PAT. Minister spraw zagranicznych Kanya zaproszony przez Włochy i Niemcy, wyjedzie we wtorek po południu do

Wiednia w towarzystwie ministra wyznań hr. Teleki, szefa gabinetu ministra pełnomocnego hr. Csaky oraz członków delegacji węgierskiej.

Odstąpienie obszaru pogranicznego przedmiotem bezpośrednich rokowań

Budapeszt, 31. 10. PAT. Wojskowi rzeczoznawcy węgierscy i czesko-słowaccy spotkali się dziś o godz. 18-tej w Bratysławie, celem omówienia sposobów ewakuacji terytoriów obszaru pogranicznego, który zostanie przyła-

czony do Węgier. Węgry na konferencji reprezentowane są przez płk. Andorka, ppłk. Solymossy attache wojskowego poselstwa węgierskiego w Pradze i kpt. Szentpetery. Prace rzeczoznawców trwać będą kilka dni, przy czym pozostaną oni w Bratysławie do dnia ostatecznego obsadzenia tych terytoriów.

Czesko-niemiecki układ o tranzycie kolejowym

Berlin, 31. 10. PAT. Z dniem 31 października podjęty został między Rzeszą a Czechosłowacją normalny ruch kolejowy. Najbardziej zna-

miennym punktem zawartego w tej sprawie układu jest wprowadzenie bezpośredniego ruchu tranzytowego między Śląskiem niemieckim a b. Austrią przez terytorium czeskie. Ruch tranzytowy wolny jest od jakiegokolwiek kontroli paszportowej, celnej i dewizowej. Nawet niemiecki personel i tabor kolejowy obsługiwać będą tranzyt na terytorium czeskim. Taryfy w tranzycie niemieckim przez terytorium czeskie obliczone będą w markach niemieckich, zaś tranzyt przez terytorium Niemiec obliczany będzie w koronach czeskich. Układ jest prowizoryczny i ostatecznie zawarty zostanie po ścisłej delimitacji granic.

Ponadto układ przewiduje otwarcie ruchu towarowego i osobowego w 50 punktach granicznych, przy czym dopuszczony jest również tymczasowy ruch kolejowy.

Wspomniany układ zapewnia Czechosłowacji dogodnie połączenia Pragi z Brnem i Olomuńcem, a Kut z Lundenburga z Przerowem i Morawską Ostrawą.

Suknie i Swetry

nowości nauczają

JULJUSZ NACHT, Kraków, Stradom 5

NA POSTERUNKU:

AKCENTY
POZNAŃSKIE

(J. D.). KRAKÓW, 1 listopada.

Pod hasłem „chcę was zjednoczyć i zdobyć!“ wygłasza p. wicepremier Kwiatkowski przemówienia w różnych punktach kraju. Po dwóch słynnych mowach katowickich usłyszeliśmy w niedzielę mowę w Poznaniu, właściwie zbliżoną do dwóch poprzednich mów, ale mieszczącą w sobie ponadto pewne akcenty mocniejsze, zawierające niewątpliwie dużo pierwiastka emocjonalnego. Była to mowa przykrojona całkowicie na miarę celu, któremu miała służyć. Chodzi o mobilizację polityczną najszerszych warstw społeczeństwa do urny wyborczej. P. wicepremier snać z góry założył, że potrafi swymi płomiennymi słowami przełamać lód niechętnego, a nawet wrogiego stosunku partij opozycyjnych w Wielkopolsce do wyborów. Fakt zaś, że mowa została wygłoszona w Poznaniu, a więc przed społeczeństwem, które jest świadkiem namiętnego licytowania się w radykalizmie politycznym, tłumaczy w pewnej mierze niektóre akcenty w przemówieniu p. wicepremiera, uwzględniając owo właśnie psychiczne nastawienie Wielkopolan. Nie można powiedzieć, aby na brak tych dwóch momentów: propagandy wyborczej i Poznania — można się było skarżyć w przemówieniu p. wicepremiera.

Stwierdzenie tego stanu rzeczy z jednej strony ułatwia analizę przemówienia p. wicepremiera, a z drugiej strony utrudnia ją. Bo łatwo byłoby analizę tę ograniczyć do machnięcia ręką: ot zwykła mowa przedwyborcza, w której zawsze roztacza się więcej pragnień, nadziei i życzeń, aniżeli konkretnych środków i możliwości. Natomiast trudno byłoby zabrać się do tego przemówienia z całym aparatem precyzji, badać poszczególne zdania i traktować je z całą tą ostrożnością i wagą, jak się to zwykło czynić przy enuncjacjach historycznych, gdzie każde słowo ma swą bogatą treść i kryje w sobie wiele konsekwencji.

Większość spraw, o których mówił p. wicepremier, leży na linii życzeń przeważającej większości społeczeństwa. Każdy obywatel pragnie widzieć Polskę wielką, potężną i sprawiedliwą; każdy boi się więziennego totalizmu i panowania biurokracji; każdy marzy o demokracji karnej i rządnej, w której państwo mogłoby spełnić swe funkcje w sposób, zabezpieczający wolność, dobrobyt i spokój obywateli. Nie przywiązujemy wagi do pustych nazw i etykiet. Niech nam, którego obraz maluje p. wicepremier tak bajkami kolorami, nazywa się, jak chce, najważniejszą rzeczą jest, aby zapewnił praworządność, swobodę myśli i słowa, dobrobyt rzeczywiście i trwałe, a nie ograniczony tylko do niektórych warstw i przerywany długimi okresami kryzysów i zaburzeń gospodarczych, spokój i bezpieczeństwo na drogach, kolejach, w miastach i miasteczkach, a wreszcie możliwość nauki i pracy dla wszystkich chętnych i zdolnych.

Dużo uwag poświęcił p. wicepremier roli mafij, obcych agentur, działających w Polsce. Jeśli chodzi o tę sprawę, to właśnie na terenie Wielkopolski mógł p. wicepremier stwierdzić znaczne nasilenie działania jednego z państw zachodnich, które potrafi umiejętnie i, na razie, bezszelestnie prowadzić robotę odśrodkową w kołach swych ziomeków, rozsiansych licznie właśnie na pograniczu zachodnim Rzeczypospolitej. Nie wątpimy, że p. wicepremier stan rzeczy w zachodnich dzielnicach kraju zna bardzo dobrze. W związku z tym wydaje nam się rzeczą prawdopodobną, że w końcu p. wicepremier zna jednak za słuszne i celowe, aby element polski, zamieszkujący zachodnie dzielnice Polski, dla tym skuteczniejszego przeciwstawiania się naporowi niemieckiemu, nie podejmował zaś gospodarstwo nieproduktywnych i deficytowych, a politycznie bezskutecznych eksperymentów przesiedleńczych do innych części kraju, gdzie niebezpieczeństwa dynamizmu niemieckiego zupełnie nie ma.

P. wicepremier występuje z dużym tytułem do zasług przed społeczeństwem. Ponadto w tej

Nieśmy pomoc najniešťczęśliwyszemu!

Apel do żydostwa krakawskiego

Stoimy wszyscy wobec wstrząsającej tragedii braci naszych, którzy znaleźli się nagle w sytuacji rozpaczliwej. Kobiety, starcy, dzieci, oderwane od rodziców pozostały bez dachu nad głową, bez środków do życia, bez opieki, bez pomocy.

Żydostwo Krakowa, które nieraz już dawało wzruszające dowody ofiarności i współczucia dla niedoli bratniej, nie pozostanie i tym razem obojętne wobec rozdzierającego serce nieszczęścia. Musimy tym najniešťczęśliwyszemu pospieszyć z pomocą. Akcja objąć musi wszystkie warstwy społeczeństwa żydowskiego. Dwa razy daje, kto szybko daje! Trzeba nakarmić głodnych, trzeba natychmiast dać tym najniešťczęśliwyszemu z nieszczęśliwych pomoc i opiekę, trzeba im dać dach nad głową.

Wydawnictwo „Nowego Dziennika“ rozpoczyna zbiórkę pieniężną pod hasłem:

„Nieśmy pomoc najniešťczęśliwyszemu!“

Datki składać można w Administracji „Nowego Dziennika“, Kraków, Orzeszkowej 7, wzgl. przekazywać na konto czekowe P. K. O. nr 400.630 z adnotacją: „Pomoc najniešťczęśliwyszemu“. Datki ogłaszane będą w „Nowym Dzienniku“.

Wydawnictwo „Nowego Dziennika“ otwiera listę składek ofiarą w kwocie: zł. pięćset.

Około 9.000 osób będzie mogło
przybyć do Palestyny
na podstawie nowego schedulu

TEL AWIW, koniec października.
Na marginesie ostatniego schedulu imigra-

KTO
zapomniał nabyć los do I-ej klasy
może jeszcze zakupić
LOS DO II-EJ KLASY
w słynnej kolekturze
BRACIA SAFIER
Kraków, Rynek Główny 6
Cena 1/5 losu dla nowonabywcy zł. 20. —
Konto P. K. O. Nr. 414.400.
Zamówienia załatwia się odwrotną pocztą.

cyjnego pisze dzisiejszy „Haarec“ w artykule wstępnym:

„Jaka jest liczba ludzi, które dostaną się do Palestyny w najbliższym półroczu, zgodnie z nowym schedulem? Zależy to przede wszystkim od liczby kapitalistów którzy wykorzystają przyznane certyfikaty. Certyfikaty kapitalistyczne i robotnicze — w sumie około trzech tysięcy — przeznaczone są dla głów rodzin, — lecz ilość dusz nie jest ustalona. Jeżeli więc wszystkie certyfikaty zostaną wykorzystane,

należy założyć, że obie te kategorie dadzą w każdym razie liczbę 6-ciu do 7-miu tysięcy dusz. Dodać do tego należy liczbę 800 ludzi, przynależnych do rodzin (mowa jest nie o rodzinach, lecz o duszach). Należy również uwzględnić kategorię studentów i młodzieży, która znajduje się poza schedulem. Razem z kategorią ludzi, mających stałą pensję w golusie i właścicieli 500 funtów, liczba imigrujących dojść może do wysokości 9.000 dusz.

Oczywista, że to wszystko jest niewystarczające i nie odpowiada zupełnie rzeczywistości. Jakkolwiek udzielone nam certyfikaty nie stoją w żadnym stosunku do ogromu niedoli żydowskiej w golusie, — potrafimy docenić całą doniosłość tego posunięcia ze strony rządu. Trudności polityczne, związane z przyjęciem tego postanowienia, są zupełnie jasne, a zatwierdzenie schedulu jest stanowczą odpowiedzią dla tych, którzy pragną terrorem wymusić ustępstwa i przeszkodzić żydowskiej imigracji. Wprowadzenie rząd mand. uważa stan obecny za „okres przejściowy“ i w związku z tym zalecenia Komisji Królewskiej dotyczące ograniczenia alii za obowiązujące, — mimo to jednak musimy zaznaczyć, że zniesienie tych ograniczeń, jeżeli nawet problem palestyński nie znajdzie chwilowo swego rozwiązania radykalnego, jest koniecznością życiową“.

Wielka bitwa powietrzna

Saragossa, 31. 10. P.A. Słuchana wczoraj po stronie Ebro bitwa powietrzna była jedną z największych od wybuchu wojny hiszpańskiej. 24 samoloty, wchodzące w skład grupy „Cucaracha“ zaatakowały 80 samolotów wojskowych. Zacięty pojedynek powietrzny to-

czył się nad obszarem, położonym między Asco, Pinoll i Falsot. Mimo miazdzącej przewagi flotyli rządowej, walka zakończyła się zwycięstwem lotników powstańczych, którzy strącili 11 samolotów nieprzyjacielskich, nie ponosząc żadnych strat.

chwili w ręku p. wicepremiera skupiają się najważniejsze, ale i najsubtelniejsze nici, wiążące państwo. Są to więzy ekonomiczne. Budowa tych więzów jest niezmiernie skomplikowana, delikatna i nie znosząca żadnych poważniejszych wstrząsów. Wstrząsy te zaś są obecnie możliwe przede wszystkim od strony politycznej. Nie przemyślane zarządzenia polityczne mogą się bardzo ujemnie odbić na sytuacji gospodarczej, a w dalszej konsekwencji i na gotowości obronnej państwa. Za dojrzałość mobi-

lizacyjną gospodarstwa do obrony jest zaś p. wicepremier odpowiedzialny przed Wodzem Naczelnym i przed historią. Stąd troska p. wicepremiera o sprawne i prawidłowe funkcjonowanie mechanizmu gospodarczego i zabezpieczenie go przed niepożądanymi zakłóceniami od strony politycznej. Czy jednak same poglądy p. wicepremiera na niektóre zagadnienia, szczególnie z dziedziny narodowościowej, nie staną w poprzek jego pracy gospodarczej, to już inna rzecz, którą przyszłość okaże.

Min. Poniatowski nie kandyduje do Senatu

Warszawa, 31. 10. PAT. Ministerstwo rolnictwa i reform rolnych wyjaśnia, iż wiadomości zamieszczone w niektórych dziennikach, donoszące, jakoby minister rolnictwa i reform rolnych Juliusz Poniatowski miał kandydować do Senatu — są całkowicie niezgodne z prawdą.

— 00 —

Lódź pod znakiem wyborów

Lódź, 31. 10. (G). Agitacja wyborcza do Sejmu jest w pełni. Na mieście rozwieszono cały szereg afiszy, nawołujących do głosowania. Największą agitację rowija reprezentacja związków pracowniczych. Niektórzy kandydaci na posłów Polacy utworzyli tzw. komitet żydowski, który nawołuje Żydów do głosowania na nich. Również Ozon rozwija usilną agitację.

Sprawa wyborów do rady miejskiej wchodzi już w fazę ostateczną. Złożone zostały na razie 2 listy: Niemców o nastawieniu prorządowym, która to lista zostanie najprawdopodobniej unieważniona i lista P. P. S. We wszystkich okręgach do rady miejskiej kandydować będzie około 16 list, w tym 4 żydowskie i 3 niemieckie. M. in. wystawia swą listę „Falanga“.

— 00 —

Niemcy wobec wyborów do Sejmu

Bielsko, 31. 10. (R) W prasie niemieckiej w Polsce ukazał się dziś apel, wystosowany do Niemców w Polsce w sprawie ustosunkowania się do wyborów sejmowych. Apel podpisali przywódcy wszystkich partii niemieckich z byłymi senatorami Hasbachem i Wiesnerem na czele. Apel stwierdza, że obecna sytuacja wyborcza uniemożliwia Niemcom wystawienie własnych kandydatów, mimo to jednak zrobią oni użytek z przysługującego im prawa wyborczego. Niemcy oddadzą swe głosy na kandydatów rządowych, chcąc przez to wykazać, że popierają poczynania rządu w sprawie planowanej nowej organizacji życia wewnętrznego w Polsce. Przed wzięciem tej decyzji przywódcy partii niemieckiej wystosowali memoriał do premiera Składkowskiego, by rząd usunął przeszkody w swobodnym rozwoju mniejszości niemieckiej w Polsce, a to w duchu deklaracji rządowej z dnia 5 listopada 1937. Premier przyrzekł rozpatrzyć postulaty Niemców.

— 00 —

Walka z terrorystami w Jaffie

Jerozolima, 31. 10. ZAT. Trzy bataliony wojska brytyjskiego otoczyły dziś Jaffę ze wszystkich stron i przystąpiły do akcji oczyszczania miasta z terrorystów. W mieście proklamowano 24-godzinny stan wyjątkowy. Przeprowadzane są masowe rewizje celem zatrzymania terrorystów i podejrzanych osób. W Gazie wojsko przeprowadziło masowe rewizje. Aresztowano 200 Arabów, których zatrzymano do dalszego dochodzenia.

Strajk arabskich szoferów

Jerozolima, 31. 10. ZAT. Arabowie proklamowali na dzień jutrzejszy strajk wszystkich autobusów, taksówek i innych pojazdów transportowych. Strajk ten ma być protestem przeciwko zaostrzonej kontroli nad środkami transportowymi. Arabowie twierdzą, że strajk potrwa tak długo, jak długo zostaną w mocy obojętne przepisy kontrolne. W kołach arabskich przypuszcza się również, że strajk transportowy może doprowadzić do powszechnego strajku arabskiego w całej Palestynie.

*Tylko rzeczywiście łagodne mydło
czyni cerę piękną i delikatną!*

MYDŁO 7 KWIATÓW ELIDA

We środę -- deklaracja o brytyjskiej polityce zagranicznej

Londyn, 31. 10. PAT. Dziś o godz. 15-tej odbyło się na Downing Street posiedzenie Rady Ministrów pod przewodnictwem Chamberlaina. W londyńskich kołach politycznych wyrażają deklaracje, które na temat polityki zagranicznej Chamberlain uczynić ma w środę wieczorem w Izbie gmin, lord Halifax zaś w Izbie lordów.

Zgon wybitnego żydowskiego działacza robotniczego w Ameryce

Nowy Jork, 31. 10. ZAT. W szpitalu nowojorskim zmarł ubiegłej nocy w 52 roku życia

zmarł. Wiadomość ta szybko rozeszła się po mieście wywołując wszędzie silne wrażenie szczególnie w kołach robotniczych, gdzie cieszył się on bardzo dużą popularnością.

Vladeck, było to przybrane nazwisko zmarłego. Prawdziwe jego nazwisko brzmiało Baruch Nachman Czarny. Był on bratem S. Nigera i Daniela Czarnego.

* * *

Vladeck urodził się w roku 1886 na Mińszczyźnie. W roku 1910 wyemigrował do Ameryki, w roku 1917 został wybrany do rady miejskiej w Nowym Jorku. Po ostatnich wyborach do rady miejskiej był liderem większości rządzącej, z którego to stanowiska ustąpił przed paru miesiącami i objął kierownictwo frakcji robotniczej w radzie miejskiej. Vladeck odegrał wybitną rolę w żydowskim ruchu kulturalnym w Ameryce. Był czynnym w różnych dziedzinach żydowskiej działalności społecznej i mimo swej formalnej przynależności do Bundu miał pozytywny stosunek do ruchu syjońskiego i idei odbudowy Palestyny. Zmarły był dyrektorem wydawnictwa największego dziennika żydowskiego w Ameryce „Forverts” i położył duże zasługi około jego rozwoju.

znany żydowski działacz robotniczy i kulturalny B. Ch. Vladeck. Vladeck cierpiał na chorobę serca. W piątek na posiedzeniu rady miejskiej Nowego Jorku, gdzie stał na czele frakcji robotniczej, nagle zaśląbl. Przewie-

Sluchowisko radiowe, które wywołało panikę w U. S. A.

Londyn, 31. 10. PAT. Słynny pisarz H. G. Wells zapytany przez przedstawiciela Reutersa w sprawie paniki, wywołanej w Ameryce przez sluchowisko radiowe, oparte na jego powieści p. t. „Wojna światów” oświadczył: Prawa do nadania sluchowiska osnutego na tle mej noweli przysługują wyłącznie „Columbia Broad-

sting Company“. W umowie powiedziane jednak było wyraźnie, iż jest to historia fantastyczna. Nie dałem zezwolenia na przeprowadzenie jakichkolwiek zmian, któreby mogły sprawić, iż opowiadanie to wzięto za fakt realny (Wiadomość o panice, wywołanej w U. S. A. przez to sluchowisko, zob. na str. 13 — Red.)

OD REDAKCJI

Na liczne zapytania naszych Czytelników komunikujemy, że nadal — z przyczyn od nas niezależnych — nie możemy podawać żadnych własnych informacji na temat sprawy uchodźców.

PRZEGLĄD PRASY

W krytycznej chwili

Nawiązując do imponującego zjazdu palestyńskiego Żydów polskich w Warszawie i do tragedii skupień żydowskich w gólsie pisza „Hajnt“:

Tu (w gólsie) słowo „obrona“ ma specyficzny sens. Nie chodzi już więcej o obronę, lecz o wytrwanie, o zagryzienie warg i opanowanie bólu, przetrzymywanie ciosów, niezafamanie się i o zachowanie nadziei na lepsze czasy.

Zdarzenia ostatnich dni pogłębiły znacznie nasz ból i cierpienie, stworzyły nowy front ponurej, bezkrwawej ale palącej walki obronnej. Żydostwo polskie musi czym prędzej zmobilizować wszystkie swoje siły dla nagłego stworzonego zadania. Wiemy, że przeszkody są wielkie. Miejmy nadzieję, że ta konieczna praca znajdzie tym razem zrozumienie i poparcie także u miarodajnych czynników, albo wien w tym wypadku nie chodzi już wyłącznie o nas, ale także i o dobrze pojęty interes państwa.

Mobilizacja sił o której wspomina „Hajnt“ na małym odcinku jednej sprawy już częściowo nastąpiła. Objawiła się ona w poczuciu solidarności społeczeństwa żydowskiego i we wzorowej postawie.

Jedność

Na ten sam temat snuje w „Momencie“ dr. Gottlieb następujące refleksje:

Nie jest prawdą, że rozbitcie społeczeństwa żydowskiego jest nakazem, który należy spełniać. Wczoraj (na zjeździe palestyńskim) widzieliśmy, że istnieją i inne możliwości. Wczoraj widzieliśmy, że Żydzi nie obawiają się sądu historii za to że pozwolili sobie na odrobinę jedności.

Brak jedności w obliczu obecnej sytuacji byłby niewytłumaczalnym błędem.

(Ro)

PALAIS DE DANSE „CASANOVA” KRAKÓW
Floriańska 32
 OD 1-GO LISTOPADA 1933 — Amerykańska atrakcja z filmu „AMINA” promowana pięknością EVA GARDEN —
 Dabbling and Singing in American Swing Style. — ANGELA et ANTONY — LU WILCZYŃSKA. SENSACJA!
 i BABY BOY'S. — JERZY ROSNER ze swoją rewelacyjną orkiestrą.

Jak Kraków uczcił 20-lecie oswobodzenia

KRAKÓW, 1 listopada.

Wczoraj przedp. w 20-tą rocznicę rozbrojenia austriaków w Krakowie w dniu 31 października 1918 roku i uroczystego zaciągnięcia pierwszej polskiej warty wojskowej na krakowskim Odwachu w Rynku głównym, odbyła się podniosła uroczystość poświęcona uczczeniu tej pamiętnej chwili przez ludność Krakowa.

Po nabożeństwie w kościele Mariackim ruszył pochód z orkiestrą przed Odwach pod Wieżą Ratuszową, przed którym ustawiły się poczty standarowe w historycznych mundurach z lat wielkiej wojny, Związku Legionistów, stowarzyszenia weteranów formacji polskich w mundurach z r. 1831 oraz cechów krakowskich — przedstawiciele Zarządu miasta, członkowie Związku uczestników oswobodzenia Krakowa, zastępcy członków organizacji niepodległościowej oraz b. liczna publiczność.

Do zebranych przemówienia poświęcone rocznicy wygłosili imieniem związku uczestników oswobodzenia Krakowa dyr. Pachonński, a imieniem organizacji P. O. W. „Wolność“ dr Kazimierz Duch. Po przemówieniach uczestnicy uroczystości wzniesli okrzyki na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta R.P. Prof. I. Mościckiego, Armii i jej Naczelnego Wodza Marszałka Świątego Rydza.

Uroczystość zakończono zawieszeniem na tablicy pamiątkowej na murze wieży ratuszowej pięknego wienca, spowitego wstęgami o barwach państwowych oraz odegraniem hymnu państwowego i „Pierwszej Brygady“.

W uroczystości wzięli gremialny udział odbywający w Krakowie swój zjazd koleżeńscy członkowie organizacji „Wolność“ z b. pułku piechoty nr 13 b. armii austriackiej.

Przemysłowiec krakowski ufundował samolot i trzy karabiny maszynowe

KRAKÓW, 1 listopada.

Na lotnisku cywilnym w Czyżynach odbyła się wczoraj w południe uroczystość przekazania krakowskiemu pułkowi lotniczemu samolotu sanitarnego, ufundowanego przez fabrykę skór „Łudowika“ — Matias Hendler i Ska oraz przekazania Aeroklubowi samolotu ufundowanego przez robotników fabryki „Bsta“.

Na uroczystość przybyli pp. wojewoda krakowski dr Tymiński, wicewojewoda dr Małszyński, starostowie dr Wojnarowski i dr Łach, płk. Witorzeniec, wiceprezydent dr Klimecki, liczne grono oficerów pułku lotniczego z płk. Płachtą i mjr. dr Michalikiem, prezes Gminy Żydowskiej dr Landau, przedstawiciele LOPP insp. Cesarczyk i inż. Szuster, fundatorzy samolotu sanitarnego w osobach pp. Hendlerów, przedstawiciele prasy i zaproszeni goście.

Samolot sanitarny, który przekazany został przez prezesa Woj. Okr. LOPP wicewojewodę dr Małszyńskiego krakowskiemu pułkowi lotniczemu, jest typu RWD 13. Obok siedzenia pilota znajdują się nosze dla chorego i fotel dla lekarza lub sanitariusza. Apteczka została umieszczona za fotelem pilota. Nad głową chorego umieszczony jest przewód, dostarczający świeżego powietrza dla chorego. Samolot ma urządzenie, umożliwiające wyrzucanie spadochronem ładunku sanitarnego wzgl. racji żywnościowej. Samolot ten był demonstrowany na wystawie w Belgradzie oraz Budapeszcie i Wiener Neustadt, budząc ogólne zainteresowanie. Ostatnio samolot tego typu w Luksemburgu zdobył Iszą nagrodę. Jest to jeden z najbardziej udanych samolotów sanitarnych.

Do zebranych przedstawicieli władz i gości przemówił imieniem Woj. Okręgu LOPP wicewojewoda dr Małszyński, przekazując samolot ufundowany przez pp. Hendlerów pułkowi lotniczemu, a drugi samolot ufundowany przez robotników „Baty“ — Aeroklubowi. Równocześnie p. wicewojewoda zakomunikował, iż pp. M. Hendler, dr. B. Hendler, B. Hendler i P. Ofner ufundowali trzy karabiny dla krakowskiego pułku lotniczego.

Imieniem wojska przemówili z kolei płk. Płachta i mjr. dr Michalik, którzy wyrazili nadzieję, że społeczeństwo w dalszym ciągu da wyraz swej gotowości dla poniesienia ofiar w kierunku zwiększenia naszej siły obronnej.

Po zapoznaniu się z urządzeniem samolotu sanitarnego, uczestnicy uroczystości podejmowani byli „lampką wina“ przez Aeroklub.

PRZY LICZNYCH DOLEGLIWOŚCIACH KOBIECYCH naturalna woda gorzka FRANCISZKA-JOZEFA stosowana na czczo, przynosi znakomitą ulgę. Zapyt. W. lekarza.

Portugalia nie myśli o oddaniu Angoli

Londyn, 31. 10. PAT. Na temat podróży południowo - afrykańskiego ministra obrony Pirowa do Lizbony, korespondent „Sunday Times” stwierdza, że półoficjalne koła w Lizbonie zaprzeczają wiadomości prasy włoskiej, jakoby cesja portugalskiego terytorium kolonialnego miała być przedmiotem rozmów Pirowa. Przeciwnie, koła lizbońskie oświadczają — podkreśla korespondent — że min. Pirow zaproponował współpracę pomiędzy Portugalią a południową Afryką w

sprawach obrony Angoli i Mozambiku. Pirow sugerować miał również, aby porty portugalskie na wybrzeżach Afryki, jak n. p. Laurenc Marques zostały ufortyfikowane. Południowa Afryka jest w dużym stopniu zainteresowana co do sytuacji tego portu, który położony jest w południowej części Mozambiku i od wschodu chroni Johannesburgu. Znaczna część eksportu z Transwału kierowana jest do Laurenc Marques.

Brat gen. Franco zginął śmiercią lotnika

Burgos, 31. 10. PAT. Podpułkownik lotnik Ramon Franco, brat generalissimusa Hiszpanii, zginął w wypadku lotniczym, pilotując wodnosamolot. Wypadek miał miejsce u brzegów Majorcji.

Płk. Ramon Franco wystartował z bazy lotniczej na Majorce, której był dowódcą,

wodnosamolotem wraz z 4-ma ludźmi załogi. Dowódcy towarzyszył drugi wodnopłatowiec, który jednak wobec gwałtownej burzy, w kilka chwil po starcie, zawrócił do bazy. Płk. Franco lot swój kontynuował. Dopiero po południu stwierdzono, iż samolot uległ katastrofie. Zwłoki płk. Franco znaleziono w odległości 2 mil na północny zachód od Cap Formentera.

Z GIEŁDY

KRAKOWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

KRAKÓW, 31 października. Pszenica 80 proc. ziarn. szklista 23.50—24, jednolita czerw. 21.75—22.20, biała 21.75—22.20, zbierana 20.50—21, żyto Standart I 16.50—17, II stand. 15.50—15.75, jęczmień jednolity dworski 16.50—17.25, przemiałowy 14.75—15 pastewny 14.50—14.75, owies niezadesz. 15—18.25, I stand. 117—17.25, II stand. 116.25—16.50, mąka pszenna gat. I 35 proc. 42J—44, gat. 50 proc. 39—40, gat. IA 65 proc. 35—36, razowa 95 proc. 29.50—30, gat. II 50—60 proc. 23.50—30, gat. III 65—70 proc. 22.50—23, pastewna 12.50—13, mąka żytnia okręgu krakowskiego gat. I. 50 proc. 28.75—29, gat. I. 65 proc. 27.25—27.50, razowa 95 proc. 23.50—23.75, gat. II 50—65 proc., mąka żytnia okręgu poznańskiego gat. I. 50 proc. 28.75—29, gat. 65 proc. 27.25—27.50, otręby pszenne standart. miakie 9—9.25, średnie 8.75—9, żytnie standartowe 8.25—8.50, jęczmień 10—10.25. Tendencja i obroty: pszenica 28 spokojna, żyto 52.5 ożywiona, jęczmień 115 spokojna, owies 10 spokojna, Ogólny obrót 592, tendencja ogólna spokojna.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

POZNAŃ, 31 października. Żyto 14.75—15. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja i obroty: pszenica 167 spokojna, żyto 1898 spokojna, jęczmień 280 spokojna, owies 60 spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

WARSZAWA, 31 października. Kursy zamknięcia: Akcje Bank Polski 125.50, Zyrardów 59, Lilpop 87.50, Norblin 104, Modrzewów 20 5/8, Cukier 36, Ostrowieca 63, Starachowice 43.25, Węgiel 34.50. Tendencja utrzymana.

Papierów procentowych: 3 proc. premłowa poz. inwestycyjna I em. 83.5z, II em. 85, 3 proc. premłowa pożycz. inwestycyjna seryjna I em. 92.75, II em. 94.50, 4 proc. poz. konsolidacyjna grube 67.50, drobne 67.25, 4 proc. poz. dolarowa (dolarówka) 43, 4 1/2 proc. poz. wewnętrzna 65 5/8. Tendencja nieco słabsza.

Dewizy: Belgia 89.90, Gdańsk 100, Holandia 289.30, Kopenhaga 113, Londyn 25.31 Nowy Jork czek 5.31 1/2, Nowy Jork telegraficzny 5.31 1/4, Oslo 1127.10, Paryż 14.17, Praga 18.28, Sztokholm 130.40, Szwajcaria 120.85, Włochy 28.01, Berlin 212.54. Tendencja nieco słabsza.

LONDYŃSKA GIEŁDA MIEPALI

LONDYN, 31 października. Cynk 14 7/8—15, termin 14 15/16—15, Cyna 210 1/2—211, termin 211 1/2—212, Stralca 217, Ołów 15 1/8—3/16, termin 16 1/2—5/16, Miedź 45 5/8—3/4, termin 45 7/8—15/16, Elektrolit 52 1/2—1/2, Żelazo 150 1/2.

Udzielny książę oceanów i mórz

Pierwszy lord admiralicji nie jest zwyczajnym ministrem marynarki...

EARL STANHOPE

następca Duff Coopera na stanowisku
pierwszego lorda admiralicji.

Neptun współczesny

(h) Urząd pierwszego lorda admiralicji, jaki po ministrze Duff Cooperze objął obecnie earl Stanhope, należy do najwspanialszych w hierarchii urzędniczej Wielkiej Brytanii. Pierwszy lord admiralicji nie jest bowiem tylko zwyczajnym sobie ministrem marynarki. W państwie takim, jak Anglia, której cała potęga opiera się na opanowaniu mórz i oceanów, gdzie niejako każda fala morska zanotowana jest pod specjalnym numerem w odpowiedniej kartotece, łatwo wyobrazić sobie, co reprezentować musi pierwszy lord admiralicji. Jest to czymś w rodzaju nowego Neptuna, który władzę swą rozciąga i sprawuje nad wszystkimi ruchami potężnych oceanów.

Pierwszy lord jest w gruncie rzeczy jak gdyby księciem ndzielnym w swoim własnym państwie. Posiada on odrębne ciało doradcze któremu przewodniczy, tak samo jak premier przewodniczy radzie ministrów. Posiada swoją własną policję, która jest niby młodszą siostrą specjalnej „Intelligence Service“. Tak samo jak król angielski, tak i on otrzymuje od narodu jacht w podarunku. A kiedy na swym jachcie wybiera się na inspekcję, ubrany jest we wspaniałą czapkę z odznaką admirałską i specjalny strój oficerski.

Po prawej Nelson, po lewej — król

Niedaleko parku Św. Jakóba na północ od dużego placu londyńskiego zwanego „Parade Ground“ znajduje się duży budynek o kilku kolumnach. Umieszczona na dachu sieć przewodów elektrycznych służy do tego, aby pan tego domu, pierwszy lord admiralicji mógł każdej chwili nawiązać kontakt z którymkolwiek bądź wojennym statkiem angielskim, bez względu na to, w jakiej odległości statek ten znajduje się od Londynu. W jednym z kątów tego gmachu zauważyć można pomnik, wzniesiony ku czci poległych w czasie wojny oficerów marynarki angielskiej. W pewnej odległości od tego gmachu wznosi się drugi potężny blok, a w nim wspaniałe apartamenty oddane do dyspozycji tego wszechwładnego pana mórz Imperium brytyjskiego. Z okien rozciąga się wspaniały widok na Trafalgar Square a z drugiej strony na aleję prowadzącą do Buckingham Palace. Po prawej stronie — pomnik wielkiego Nelsona, po lewej, w głębi — pałac królewski.

5 żywych i jeden zmarły

Przyboczna rada pierwszego lorda admiralicji składa się z 5-ciu żywych i jednego zmarłego. Przy stole obrad siedzą urzędnicy a oczy wszystkich zwrócone są w stronę wiszącego na ścianie portretu admirała Nelsona.

W swoim salonie w którym umieszczone są wspaniałe fotele, rzeźbione na kształt delfinów, pierwszy lord admiralicji nigdy nie może przetywać chwil wyniosłej dumy. Zawsze bowiem przypominać sobie musi, że w tym samym pokoju przeżywał kiedyś przed laty Wielki Nelson, chłuba całej Anglii.

W ciągu wieków urząd ten podlegał różnym modyfikacjom. W r. 1911 ówczesny lord admiralicji Winston Churchill wprowadza dalsze zmiany których skuteczność okazuje się dopiero w r. 1917, kiedy pierwszy lord jest równocześnie szefem sztabu generalnego.

Dr ALFRED NOSSIG

Licytacja bałkańska

Niemcy marzą o „osi gospodarczej“ — od Morza Północnego do Morza Czarnego

W procesie bezustannego przesuwania się sfer wpływu na kontynencie europejskim stanęliśmy obecnie u nowego etapu. Za najaktu alniejsze zagadnienie uważa się dziś we wszystkich ośrodkach politycznych ustalenie dominującego wpływu gospodarczego na państwa środkowo - europejskie oraz południowo - wschodnie. Można na tym odcinku obserwować konkurencję mocarstw, której stadium decydujące niebawem się zbliży.

Na pierwszy rzut oka Niemcy zdają się dziś mieć szansę decydującą w tym obrębie. Skutkiem przyłączenia Austrii i Sudetów we szły one z całym tym obszarem w najbliższy kontakt terytorialny i ekonomiczny. One też rozwijają od dłuższego czasu już bezsprzecznie największy dynamizm w dążeniach do gospodarczego owładnięcia nim. One wreszcie bezpośrednio po konferencji monachijskiej jawnie zaczęły głosić, że te ich dążenia już są uwieńczone skutkiem pomyślnym. Nie wiadomo, w jakiej mierze twierdzenia odnośne opierają się na faktach, w jakiej służyc tylko mają propagandzie i sugestii. Lekceważenie tych deklaracji jednak byłoby błędem, gdyż w każdym razie mają one wartość drogowskazów.

Tuż po ukończeniu okrężnej podróży swej po krajach wchodzących w rachubę, niemiecki minister gospodarstwa dr Funk proklamował w wywiadzie, że udało się Trzeciej Rzeszy uzupełnić oś polityczną osi gospodarczą, która sięgać będzie od Morza Północnego aż do Morza Czarnego. Ostatnio zaś „Daily Telegraph“ doniósł z Berlina, że Goering pracuje nad nowym planem czteroletnim, któ

ry opierać się będzie na współpracy Niemiec z kilkoma państwami południowo - wschodnimi. Państwa te urządzają produkcje swe w ten sposób, że stanie się ona podpor. planu niemieckiego.

Metoda, jaką posługują się Niemcy dla gospodarczego uzależnienia od siebie owych państw, jest może korzystna dla Trzeciej Rzeszy, ale ma on pewne słabe strony z punktu widzenia partnerów, skutkiem czego trwałość jej jest wątpliwa. Wiadomo, że wprowadził ją jeszcze Schacht, który określił ją raz żartobliwie jako „powrót do metody handlowej ludów prymitywnych“. W samej rzeczy idzie tu po prostu o wymianę towarów bez użycia pieniędzy. Niemcom przynosi to podwójną korzyść: otrzymują potrzebne im surowce bez dewiz, których im brak i zabezpieczają eksport swemu przemysłowi. Partnerzy ich natomiast żalą się, że Niemcy surowce ich obliczają zbyt nisko, a własne towary nieszczerzej jakości zbyt wysoko i że znie walają ich, by stosowali produkcje swe do potrzeb niemieckich, skutkiem czego tracą możliwość wybierania sobie odbiorców i stają się całkowicie zależnymi od Niemiec.

To jednak właśnie leży w planie Niemiec. Obecnie przypisuje się Niemcom zamiar rozszerzenia tej praktyki i to w sensie bardzo daleko idącym. Mówi się o tym, że Niemcy niezadługo zgłoszą żądanie, by Europa przyznała im prawo stosowania doktryny Monroe'go na całym obszarze omawianym, co by wykluczyło dalszą ingerencję ekonomiczną innych mocarstw. Z drugiej strony zaś pragnęłyby związać ten obszar z sobą całkowicie przez wprowadzenie unii celnej i walutowej. Prasa zagraniczna, która przedmiotem tym bardzo żywo się zajmuje, doniosła, jak wiadomo, że ekonomiczne to podbicie środkowej Europy i Bałkanu rozpocząć się ma niebawem układem tego rodzaju z Czechosłowacją.

W Pradze dotychczas stanowczo zaprzeczają, jakoby na to się zanosilo. Na uwagę zasługuje jednak okoliczność, że rokowania gospodarcze niemiecko - czeskie prowadzi po seł dr Ritter, który uwego czasu zaproponował unie celną między Niemcami a Austrią. W fachowych pismach czeskich, które zagadnienie to badają czysto teoretycznie, wskazują się na ogromne trudności, przeciwstawiają się zrealizowaniu tego planu.

Unia celna, która niekoniernie łączyć się musi z zrównaniem waluty, możliwa jest między krajami, o równych mniej więcej warunkach produkcji, za czym idzie równość cen. Tam gdzie równości tej nie ma, nastąpić musi wyrównanie płac, systemu podatkowego oraz ceł w stosunku do państw trzecich, wreszcie wytwórczego wyposażenia rolnictwa i przemysłu. Przykład Austrii uczy, że pociąga to za sobą zniszczenie licznych egzystencji i przedsiębiorstw. Państwa, które nie są zmuszone do poddania się operacji ekonomicznej tak bolesnej i niebezpiecznej, nie są usposobione do zawierania unii która pociąga za sobą takie skutki.

O ile idzie o Bułgarię i Jugosławię, inne jeszcze czynniki wstrzymują je od zbytniego zacieśniania jednostronnych więzów gospodarczych z Niemcami. Wiadomo, że i inne mocarstwa starają się wciągnąć je w sferę

CHCESZ BYĆ ZADOWOLONYM,
KUPUJ WYROBY
„Schweikerta“

Lordowie morza i lord admiralicji

Lordowi admiralicji podlegają „lordowie morza“. Pierwszy lord morza odpowiedzialny jest za wszystko, co się odnosi do statków znajdujących się w użyciu, drugi lord kieruje sprawami personalnymi, trzeci lord zajmuje się zagadnieniami konstrukcji okrętów, a czwarty sprawą apro wizacji.

Ci czterej „lordowie morza“ tworzą komitet, będący jak gdyby „Radą Ministrów“, której premerem jest pierwszy lord admiralicji. W ich kompetencję wchodzi przede wszystkim sprawy wojenne. Kwestia organizacji całej floty podlega specjalnym urzędowi i komisjom, które są niejako odpowiednikami całego szeregu departamentów ministerialnych, a nad którymi władzę nacelną sprawuje pierwszy lord admiralicji.

„Czy jesteśmy gotowi?“

We wrześniu 1938 pierwszy lord admiralicji Duff Cooper przyjął pierwszego lorda morza, admirała Backhouse'a i zapytał go:

— Czy jesteśmy gotowi?

Przewaga morska Wielkiej Brytanii jest przy tarczająca, panie ministrze.

Poczym Duff Cooper złożył raport szczegółowy, oparty o cyfry, dostarczone mu przez swego rozmówcę.

Pierwszy lord morza, Backhouse, sprawował naczelne dowództwo Home Fleet zanim jeszcze oficjalnie objął swój urząd. Ten 59-letni admirał uchodzi za jednego z najlepszych fachowców a obok drugiego lorda morza, Little'a, będącego nieprześcignionym autorytetem w kwestii łośzi podwodnych, jest on najlepszym doradcą nowo mianowanego pierwszego lorda admiralicji, lorda Stanhope'a. Anglia jest dziś przekonana, że ze swej kolumny na Trafalgar Square admirał Nelson bez niepokoju spoglądać może na swoich następców.

gospodarczych swych wpływów, a równocześnie, podobnie jak się to dzieje ze strony Niemiec, w obręb politycznego swego systemu. Są to z jednej strony Anglia i Francja, z drugiej Włochy.

Mimo że Włochy unikają obecnie otwartej konkurencji z sprzymierzeńcem niemieckim, wiadomo, że dyplomacja włoska stara się bardzo gorliwie o włączenie Jugosławii do „Paktu Rzymskiego”, osłabionego wskutek odpadnięcia Austrii. Plan włoski rozciąga się poza tym na Węgry i Rumunię. Idzie o stworzenie systemu, idącego wzdłuż Dunaju aż do Czarnego Morza i grawitującego ku Rzymowi. System taki wzmocniłby pozycję Włoch zarówno w stosunku do Niemiec jak do Francji i Anglii. Z tego też powodu Włochy czynią wszystko, by pogodzić Jugosławię z Węgrami, gdzie arystokracja katolicka, a niemniej i lewica przychylna są oparciu się o Włochy, by uchronić się przed naporem z północy.

Z drugiej strony w świeżej mamy pamięci wszystko, co Francja i Anglia uczyniły dla zdobycia sobie silniejszej pozycji w Jugosławii, a zwłaszcza w Bułgarii. Operują one nie tylko wielkimi koncesjami dla eksportu krajów bałkańskich, ale i pożyczkami. Nie należy też zapominać, że tym właśnie państwom zachodnim Bułgaria zawdzięcza uzyskanie możliwości dobrożenia się. Anglia i Francja spowodowały dawnych przeciwników Bułgarii, ugrupowanych dziś w Entencie Bałkańskiej, by zawarli z nią pakt nieagresji i zgodzili się na dobrożenie jej. Wyjątkowo w tym wypadku Włochy, które zazwyczaj krzyżują plany polityczne demokracji zachodnich działały zgodnie z nimi — by uzyskać ustępliwość Bułgarii dla własnych życzeń.

Rezultat starań tych był atoli niespodzianką dla wszystkich życzliwych protektorów Bułgarii. Nastąpiło bowiem zbliżenie między nią a Ententą Bałkańską, dla której Bułgaria uzbrojona (kosztem Francji i Anglii) na brała szczególnej wartości. Jest wysoce prawdopodobnym, że Bułgaria niebawem przystąpi do tego ugrupowania, które głosi hasło „Bałkan dla państw bałkańskich” i deklaruje otwarcie, że pragnie być wałem obronnym przeciwko hegemonii któregośkolwiek z mocarstw.

Oto jądro całej sprawy. Zarówno Bułgaria, jak Jugosławia odznaczają się głębokim przywiązaniem do swej niezawisłości i pomi-

„CAFE CYGANERIA“ Kraków, Szpitalna 38 DANCING-BAR

Tel. 113-83

OD 1-go LISTOPADA 1938. Atrakcja światowej sławy! Technika i wykonanie jakiej Kraków jeszcze nie widział **DUET CAMBRIDGE** po sukcesach w U. S. A. odznaczony złotym medalem na konkursie tanecznym w Nowym Jorku, uznany za najlepszy duet akrobacyjno-taneczny Ameryki. Poraz pierwszy w Polsce!!! Atrakcja międzynarodowych music-hallów **MARIETTA von EHN** w nowym repertuarze
Uroczą tancerka **ZOSIA CZARSKA** oraz iluzjonista **NEMO** na gościnnych występach.
Na ogólne żądanie orkiestra **JOLLY BOYS** —prolongowana.

Rafinerie naftowe w Haifie

Jerozolima, 31. 10. ŻAT. W Haifie czynione są przygotowania do budowy nowych rafinerii naftowych Iraq Petroleum Company. Zostały też opracowane szczegółowe plany budowy rafinerii, które na krańcach będą otoczone wieżami ochronnymi. Nad potokiem Wadi-Fuara, w pobliżu jego ujścia do rzeki Kiszon,

Jonas SZYJA,
uchodźca z LIPSKA
da znak życia swej żonie,
zamieszkałej obecnie w Krakowie, w Gimnazjum Hebrajskim, przy ul. Brzozowej.
KTOKOLWIEK WIEDZIAŁBY coś o wymienionym, proszony jest o łaskawe natychmiastowe informacje pod wyżej podanym adresem.
11138b

wzniesiono most i w najbliższym czasie ma być wzniesiony drugi most nad potokiem. Jeden z mostów łączyć będzie obszar rafinerii z linią kolejową Haifa-Akko i portem w Haifie. Nadeszły już znaczne części maszyn do budowy rafinerii z Anglii i Stanów Zjednoczonych. Przybyła już także pierwsza ekipa inżynierów, która w miarę posuwania się robót będzie uzupełniona świeżymi siłami fachowcami. W chwili obecnej przy robotach przygotowawczych zatrudnionych jest około 300 robotników arabskich i niewielka liczba ży-

mo niewielkich swych rozmiarów i słabości swej gospodarczej nie chcą być niczym w salem. Polityka ich w tym polega, że przyjmują z podziękowaniem pomoc wszelkiego rodzaju, udzielaną im przez mocarstwa, które urządzają tę licytację bałkańską, ale przez żadne z nich nie dadzą się pochłonąć całkowicie.

dowskich. I. P. C. zangażowała 30 wartowników, z czego 20 Żydów. W Haifie spodziewają się, że budowa rafinerii haifskich przyczyni się do poprawy stanu na rynku pracy całej okolicy.

Rozwój Tel Awiwu

Tel Awiw, 31. 10. (ŻAT) Do Tel Awiwu przeniesione zostało kilka wydziałów departamentu rolnego rządu palestyńskiego, który ma swą siedzibę w Jaffie.

Władze zalegalizowały nowe towarzystwo budowy szkół w Tel-Awiwie. Towarzystwo ma kapitał 100,000 f. szt. i zawarło układ z samorządem tel-awiwskim, na mocy którego po 14 latach wybudowane przez towarzystwo budynki szkolne przejdą na własność miasta.

Jubileusz „Habimy“

Tel Awiw, 31. 10. ŻAT. W listopadzie upływa 20 lat od czasu pierwszego przedstawienia „Habimy“ w Moskwie. Uroczystości jubileuszowe z tej okazji zostały odroczone do czasu zakończenia budowy własnego gmachu tego teatru w Tel Awiwie. Repertuar „Habimy“ wzbogacił się ostatnio sztuką Karela Czapeka „Biała choroba“.

Bl. p. Inż. Bolesław Bruno Stajer

nasz najukochańszy syn i brat
zgasł we wiośnie Swego życia, przeżywszy zaledwie 27 lat.

Obchód pogrzebowy odbył się w Miłówie dnia 30 października 1938, o czym zawiadamiają zrozpaczeni

MATKA, SIOSTRA, BRAT
I SZWAGIER

ARNOLD ZWEIG

INTRONIZACJA POWIEŚĆ

Z upoważnienia autora
przełożył

Alfred Liefeld

283)

Gdyby istniał jeszcze Bóg, którego po wielekroć zamordowano niestety na polach bitew, wyślagałaby Hilda, aby zamienił ją na lotną jaskółkę, jedną z tych, co śmigają teraz tuż nad samą ziemią. Połeciałaby wtedy na zachód, do bozu ćwiczebnego w Waberlohe, miejscowości, o której wiadomo tylko tyle, że ma taki a taki numer poczty polowej. Tak, Hilda chciałaby uciec, zmienić skórę na miękkie, jaskółcze upierzenie, pozbyć się nieznośnego ciężaru myśli i trosk o Dawida. Nie tylko zresztą o Dawida, bo jest i Bärbe.

Nie mówią jej prawdy, ale i tak domyśla się, że z siostrą Bärbe jest bardzo niedobrze. Ze zaś Bärbe zaraziła się grypą właśnie od niej, wie tylko Hilda i Bärbe — nikt poza tym — i żadna z nich tego nie wyjawia. Może zresztą Hilda przesadza, nadając zbyt wiele wagi przypadkowemu zbiegowi okoliczności. Może choroba nie ma nic zgoła wspólnego z zupą, którą Bärbe postawiła owego wieczora na nocnym stoliku Hildy, oddalając się na chwilę, by zamknąć okno. Wtedy właśnie Hilda zakaszlała się i, kto wie, czy zarazki grypowe nie trafiły do zupy. Pamięta przecież dokładnie, że zwróciła wówczas uwagę koleżanki na niebezpieczeństwo, mówiąc:

— Lepiej wylać tę zupę.

Ale Bärbe, która wyglądała wtedy na uosobienie pogody i macierzyństwa, zaprotestowała gorąco:

— Co, wylać ten doskonały krupnik? Co też ty sobie myślisz! Nic mi się nie stanie.

Stało się jednak, niestety, bo widocznie tak było z góry pisane. Wszystkie drzewa w lesie skazane są na śmierć, powali je bowiem starość lub gwałtowna burza. Każdy pęd ku górze kryje w sobie nieunikniony kres, każdy, najpogodniejszy poranek — przecucie mroków nocy. Ziemia trwa w ustawicznym ruchu wirowym, i tylko my — punkciki na niezmiernych obszarach — nie dostrzegamy, że unoszą nas jakieś nieznanne, nieprzemienne moce. Bóg jeden raczy wiedzieć,

czy w ogóle jest sens w tym doczesnym, pełnym cierpień życiu. Ledwie bowiem zasnęło się trochę szczęścia w ramionach ukochanego, ledwie rozjaśniła się na chwilę szarość powszedniego, przyziemnego dnia, a już nowa losów odmiana, nowa zgrzyzota i nowe bolesne lęki i przecucia. A przecież Hilda nie jest odosobniona w strapieniu, bo i narzeczony Bärbe znikł gdzieś bez śladu, i to w najbardziej zagadkowy pod słońcem sposób. W szpitalu mówi się, że wyjechał służbowo. Jedni twierdzą, że z Clausem do Kurlandii, inni znowu, że zabrał go do Niemiec baron Ellendt. Czy nie wszystko zresztą jedno, gdzie podziewa się taki mąż-lekkoduch, podczas gdy żonę trawi niszczycielska gorączka? Aby tylko po powrocie nie płakał. Ach, wojna nie szczędzi najświętszych uczuć ludzkich! Lepiej jednak wierzyć, że wróci, że wszystko dobrze się skończy. Bo przecież i Hilda po powrocie do przytomności ujrzała przy swoim łóżku Dawida, którego obecność była dla niej najlepszym, najskuteczniejszym lekarstwem. I niechby wreszcie przyjechał już ten Winfried, bo Hilda będzie czuła się mniej winna i mniej nieszczęśliwa.

Wzdychając głęboko, leży miedzianowłosa Hilda pod kocem, obciążniętym białą poszewką. Wychudzonymi palcami przebiega w zapalcionych warkoczach, przerzuconych na piersi, na jednym z palców połykuje jasnoblękitny turkus pierścienka. W głowie snują się leniwe myśli, że oto przyszły na świat obydwie — ona i Bärbe — by przejść przez życie wśród wielu cierpień i niewielu chwil szczęścia. Przyjdzie dzień, że rozstaną się na długo, może na zawsze, zachowując jednak do końca życia wspomnienie tych chwil jedynych, chwil wspólnej troski.

ROZDZIAŁ SIÓDMY

OSTATNIE CHWILE SIOSTRY BÄRBE

Łóżko siostry Bärbe przesunięto bliżej okna, przez które mimo muślinowej zasłony szły po burzy orzeźwiający powiewy.

(C. d. n.)

RODA RODA

MAŁY FEJLETON

D. ELWITO

Zagranica

Radio-letter

Codziennie życie amerykańskie jest prawdziwą bajką. Naciska się guziczek: „Stoliczku, nakryj się!” Stoliczek się nakrywa, osiołek wyrzuca złoto, a z worka wyskakują kij, samobij.

Ale najcudowniejszym wynalazkiem jest „radio-letter”.

Siedziałem w Chicago, 88 stopni zachodniej długości od Greenwich, moja żona zaś w Pettau, 16 stopni na wschodzie. Między nami siedmiodzinna różnica w czasie, trzecia część obwodu ziemi. Nie do przebycia — prawda?

A że jesteśmy jeszcze całkiem młodym małżeństwem, zaledwie 28 lat po ślubie — serce ścisła mi się z tęsknoty za żoną — muszę z nią porozmawiać.

A to jest możliwe, tak, tak, można rozmawiać z Chicago do Pettau, jakimiś czarami, za pomocą radio-letter.

Wziąłem do ręki formularz — była dokładnie godzina jedenasta przedpołudniem — i napisałem:

„rodaroda pettau

kochana, słodka, najdroższa żonko, całuję cię mocno”.

Do tego czek: sześć centów za słowo, pięć centów podatku, razem 47 centów. Adresu nie płaci się w Ameryce. A banki amerykańskie nie są takie dumne i pyszne jak nasze rodzime, honorują nawet najmniejszy czek. Dwucentowy znaczek na kopertę i list razem z czekiem powędrował do Radiocorporation 64, Broadstreet, New York City.

Iskry elektryczne przebiegają przez ocean.

Już o godzinie dziesiątej, tego samego przed południem (dzięki różnicy w czasie) czytała moja żona — o amerykańskie czarodziejstwo! — następujące słowa:

„Czy jadasz winne sosy, wierna przyrzeczeniu?”

Lamała sobie głowę. Co mogą oznaczać te słowa? Przecież nigdy nie przyrzekała jadać jakieś winne sosy?

Odpowiedziała (także radio-lettrem).

„telegram zniekształcony, telegrafuj jeszcze raz”

A ja w Chicago czytałem:

„herbata, śmietana pełno kminku ratujcie sól kuchenna”.

Biedaczka dostała jakiegoś pomieszania zmysłów — martwiłem się — i wysłałem telegraficznie pewną kwotę, celem umieszczenia żony w sanatorium. Ona zaś ze swej strony zawiadomiła policję w Chicago, że i mnie konieczna jest opieka lekarza chorób umysłowych.

W ten sposób przez długi czas nie mogliśmy się spotkać.

Pokorny Chińczyk

Kapitan na „Sierra Kentana” opowiadał mi:

Kiedy byłem w Chinach, miałem boya, który był uosobieniem uprzejmości i uniżoności. Na każdy mój rozkaz odpowiadał z głębokim ukłonem: „Do usług Daduce! Proszę bardzo, Daduce!”

Dopiero po latach dowiedziałem się, że „Daduce” to znaczy tyle co „pasibrzuch”

Buenos Aires

W krajach południowo - amerykańskich damy nie pokazują się na ulicy bez towarzystwa; nie wypadają.

A ta skromność ma swoje uzasadnienie. Mężczyźni tamtejsi są tacy bezczelni! Jeśli spotykają kobietę samą, natychmiast ją zaczepiają. A jakie stawiają propozycje!

Ale pani Fusco powiada: głupstwo, kobieta sama jest winna, jeśli się ją zaczepia; nie umie się należycie zachować. Ona — pani Fusco — ma odwagę pokazać się sama na ulicy, w najgorszym razie zagrozi policją — a ta, za zaczepianie — nakłada 50 pezetów kary.

No i pani Fusco, piękna i dumna, rzeczywiście wychodzi sama na spacer na Avenidę.

I już po pięciu minutach przystępuje jakiś mężczyzna z propozycją.

„Chce pan zapłacić 50 pezetów? — pyta z wyniosłym spojrzeniem — pani Fusco.

„Senorita, p a n i c h e t n i e i s t o” tłum. S.

Dziwna jest „Via Imperiale”...

W rocznicę „marszu na Rzym”

Korespondencja własna „Nowego Dziennika”

RZYM, koniec października.

Szesnaście lat upłynęło. Dopiero i już. „Już” dla jednych, dla innych „dopiero”. Taka przestrzeń czasu uchodziła zwykle w historii za zbyt mały odcinek, aby w jego granicach mogło się coś naprawdę dziać rewolucyjnego i rewelacyjnego. A ileż jednak zrobiły Włochy w tych latach szesnastu. Marsz na Rzym rozpoczęło czterech. Ten marsz wciąż trwa. W bieżącym tylko roku wyruszyło na Rzym więcej, niż czterech, i to nie — Włochów...

Kiedy quadrumvirowie przybyli do stolicy, miasto nie tonęło w powodzi flag, nie było przybrane zielenią. Nie było orłów złotych i czarnych prętów liktorskich. Nie było fanfar i nie było werbli. Wszystko to miało zdumiewać i olśnić później. Dziś, kiedy na Rzym wyrusza ktokolwiek z mężów stanu obcego państwa, zastaje miasto obwieszane banderami, wystrojone zielenią, upstrzone symbolami dawnych i nowych czasów. Bianchi zmarł z tego quadroviratu, pozostało trzech: de Bono, Balbo, de Vecchi. Ci wiedzą i pamiętają, jak to przykro, kiedy wkracza się do swojego miasta i nie słycać łopotu chorągwi i nie widać ziejących mirtów. Może tak samo przykro, jak dla obcych, których właśnie tą zielenią chorągwiami i z wielkim honorem się podejmuje...

Obchodzi się w tej chwili święto „marszu na Rzym”. Ale to nie tylko radość z powodu tego marszu sprzed lat szesnastu, ale tego, który wciąż trwa. Który odbył Adolf Hitler, Stojadi-

Pokazy pieczenia na proszku Dawa odbywają się codziennie w lokalu propagandowym Elektrowni Miejskiej, Jagiellońska 2.

nowic, von Ribbentrop i inni. W drodze jest teraz Francois Poncet. Prawdopodobnie zawita do wiecznego miasta premier angielski Chamberlain. Wciąż trwa nieustający „marsz na Rzym”. Odbywa się on teraz nieco hucznie, przy innym akompaniamencie i w innej atmosferze, w inne wypadki brzemienne, niż ten z roku 1922. To nie święto szesnastej rocznicy, jakie teraz się obchodzi, ale triumf rocznicy jednej, jedynej, — ostatniej. Pomyśleć! Mieć za sobą Hitlera, sympatię Słowian. Co za sukces! Mieć się poszczycić francuskim ambasadorem przy Kwirynale! Lub wizytą angielskiego premiera! Czy to już będą osiągnięcia szczytowe polityki włoskiej?

Na granicy stacji stoi pociąg, zdążający w kierunku stolicy. Po peronie przechadza się zdenerwowany pan w cylindrze i białym kwiatem w butonierce. Całkiem słusznie się denerwuje. Konduktor bowiem mu oświadczył, że pociąg przybędzie do Rzymu z kilkuminutowym opóźnieniem. „Niemożliwe — tłumaczy Francois Poncet — oczekują mnie na czas”. „Nic strasznego — mityguje urzędnik ruchu — pięć minut nie mają znaczenia. Będzie pan spóźniony o dwa lata i... jeszcze pięć minut”. Spóźniony, ale zato odpowiednio spreparowany. W Berlinie udekorowany wielkim krzyżem niemieckiego orła, w Paryżu pouczony i wysłany do Italii z szczerym sercem. Chyba lepszemu ambasadorowi przy królu Italii i imperatorze Etiopii, nie można było życzyć. Wymarzony!

Przybył von Ribbentrop. Oczekiwano go na dworcu okrzykami i kapelą. Hrabia Ciano usiadł przy nim w aucie. Na przywitanie tłumy odpowiedział wyciągnięciem ręki. Włosi skandowali du-ce. Ambasada wraz z kolonią nie-

Bl. p.

HENRYK KRUG

emer. inspektor P. K. P.
zaprzysiężony biegły sądowy

zmarł po długich a ciężkich cierpieniach
dnia 31 października 1938 r.

Wyprowadzenie zwłok odbędzie się we wtorek dnia 1 listopada 1938 o godz. 3-ej pop. z hali Domu przedpogrzebowego Żydowskiego Cmentarza Krakowskiego w Podgórzu, o czym zawiadamia w smutku pogrążona

Rodzina

miecką na tę samą nutę, w tym samym rytmie: Sieg-Heil, Sieg-Heil! Widzów zebrało się niemało ze względu na przypadające nazajutrz święto narodowe (dzień wolny od pracy a mimo to wynagrodzony). Von Ribbentrop obecny będzie na wszystkich uroczystościach święta marszu na Rzym”. Prasa włoska podała, że... w tym celu przybył. Nie omieszkała jednak podać krótkie komentarze francuskie, czyniące najbardziej fantastyczne pomysły na tle tego nagłego przyjazdu. Minister spraw zagranicznych III Rzeszy tymczasem będzie p r z e d e w s z y s t k i m reprezentował Niemcy na święcie XVI rocznicy faszystowskiej rewolucji. Jeśli Mussolini poszedł w ślady Juliusza Cezara, Hitler szedł w ślady Mussoliniego Radość jest więc obopólna. Sprawy polityczne będą poruszone potem, kiedy obchody świąteczne miną. Jakże? Najlepiej dają na to odpowiedź sami Włosi. Nie ci, którzy polityką „zawodowo” się zajmują, ale ci, którzy ją uprawiają z konieczności, którzy rano skupują wszystkie dzienniki, jakie się tylko ukazały. Przerzucają je i komentują. Komentują bardzo ostrożnie.

„Przyjechał niemiecki minister. Widać zatem, że to drobne nieporozumienie jest jednak wielkiej wagi. My jesteśmy za Węgrami, oni za Czechosłowacją. Takie małe plamki rdzy na naszej osi. Dlaczego nie ma nam Hitler ustąpić, kiedy myśmy tyle dla niego zrobili. Upatry. Kto komu ustąpi z drogi czy my im, czy oni nam?” Wnet jednak zakradły się wątpliwości. — „A może to nie jest jeszcze najważniejsze. Może naprawdę minister nasz i minister ich na poczekaniu załatwią te komplikacje. Czy aby co innego ten przyjazd oznacza? Pierwsza rozmowa o koloniach niemieckich? Całkiem możliwe wszak „Głowa” powiedziała: „Wersal musi być zlikwidowany”. Powiedział więc dotryma”. Innego zdania są znów inni: „Jak długo z Hiszpanią nie będzie końca, i jak długo angielskiego premiera nie będzie u nas, nie będziemy się mieszać do kolonii. Zresztą, Niemcy wszystko dostają, a my narazie co?” Rozmówcy są ostrożni. Pytanie zostaje więc bez odpowiedzi. Ktoś dorzuca: „W Hiszpanii powinien być plebiscyt. Byłby, gdybyśmy z Wielką Brytanią doszli do zgody”.

Należy z satysfakcją stwierdzić, że podczas gdy porusza się najdrobniejsze wydarzenia polityczne, nagonka antyżydowska zostaje przez ludność (najlepiej tak to określić) — n i e d o s t r z e ż o n a. Nie mówi się ani o „afarach żydowskich, ani antyfaszystach, ani ustawach”. Najbardziej naiwnemu czytelnikowi inusiałoby to być podejrzanym, że podczas gdy do kwietnia br. nie było nigdy mowy w prasie o żydowskim aferzyście, o żydowskim „niemoralnym” nauczycielu, a nagle pojawiło się tytuły żydowskich złodziei, zdrajców i rebeliantów, — sprawa — rzecz jasna — nie jest w porządku. Przynajmniej tak samo nie w porządku, jak z przyjazdem niemieckiego ministra i planowanym przyjazdem premiera Chamberlaina, z rychłym przyjazdem nawet — francuskiego ambasadora przy Kwirynale.

Historia chadza dziwnymi drogami. Conajmniej takimi, jak Rzymianie w swych polity- (Dokończenie na str. 8)

Wtorek, 1 listopada.

STACJE KRAJOWE

KRAKÓW, 7.15 Audycja poranna; 8.15 Lokalny program; 9 Nabożeństwo; 10.30 Muzyka z płyt; 11.45 Reportaż z Wilna; 11.57 Sygnał czasu, hejnał; 12.33 Poranek muzyczny. Wyk.: ork. symf. m. Poznania pod dyr. Zygm. Latoszewskiego Józef Madeja (klarnet); 13 „Z zaświatów”, opowiada autentyczne J. Szczepkowskiego; 13.17 Muzyka obładowa Wykonawcy: Orkiestra Adama Hermana, Ludmiła Berkwićówna (fort.), Marcell Kaufler (tenor); 14.45 „Mam 13 lat” powieść Janiny Morawskiej dla młodz.; 15 Audycja dla wsi: 1) Na Wszystkich Świętych, felleton red. Ant. Zachemskiego; 2) „Pierwszy obowiązek rolnika” pow. wygl. dr Stan. Kosiński; 3) Muzyka w wyk. orkiestry; 16 „Z piosenki po kraju” audycja prowadził prof. Bronisław Rutkowski; 16.30 Recit. fortepianowy Zofii Rabcewiczowej; 17 Teatr wyobraźni: „Z tamtego świata” poemat Maril Konopnickiej, z ilustr. muzyczną T. K. Kaserna; 17.50 Koncert popularny. Wyk.: ork. Rozgł. Poznań, pod dyr. Eug. Raabego, Felicia Kuroślakówna (mz sopr.), T. Tułasiewicz (cello), Piątka Poznańska, Wład. Rączkowski (akomp.); 19.20 Transmisja z cmentarza Obrońców Lwowa na Łyczakowie; 19.50 „Przyjdź słodka śmierci”. Wyk. Krakowski chór kameralny pod kier. Wł. Ormickiego oraz Zofia Wünschowa (sopr.), Emma Wohriska-Ormicka (mz sopr.), Henryk Żeglarski (baryton), Br. Kruczkowski (tenor); Zbiórki wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni polskich oraz z Warszawy, dziennik wieczorny, wiadomości meteorologiczne i Nasz program; 21 Stanisław Moniuszko: „Wilda”, sceny lirycznej w/g poematu Adama Mickiewicza „Dziady”. Wyk. chór mieszany „Hasło” i orkiestra symfoniczna pod dyr. Jana Żebrowskiego, Zofia Wyleżyńska (sopr.), Antoni Kwiecień (baryton) Edward Romanowski (bas-baryton); 22 Szkiełli-teracki; 22.15 Włoski sonaty skrzypcowe w wyk. Ireny Dubiskiej (skrz.); 1 Jerzego Lefeldy (fort.); 23—23.05 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego komunikat meteor.

WARSAWA, 7.15 p. Kraków 19.50 Symfonia Nr 1 Szostakiewicza (płyty) 20.30—23.05 p. Kraków, 23.05 Wiadom. z Polski (w jęz. obc.), 23.15 Płyty.

KATOWICE, 6.15 Muzyka poranna, 7.15 p. Kraków, 19.50 „Zagłębie Dąbrowskie ma głos”, 20.05 Wiadom. sport., 20.10 Koncert ork. Rozgł. Katowickiej, 20.30—23.05 p. Kraków.

LWÓW, 7.15 p. Kraków, 15.40 Skrzynka techniczna w opr. Inż. Mińskiego, 15.55 Płyty, 16 p. Kraków, 19.50 Płyty, 20.10 Rezerwa programowa 20.20 Wiadom. błęz. z miasta i prowincji, 20.25 Program, 20.30—23.05 p. Kraków.

ŁÓDŹ, 6.15 Muzyka poranna; 7.15 p. Kraków, 10.30 Koncert życzeń Łódzkiej Rodziny Radłowej, 11.45 p. Kraków, 15.25 O muzyce i muzykach, 16 p. Kraków, 19.50 „Zaduszki” — poezjo-montaż w opr. J. R. Bujalskiego, 20.15 Płyty, 20.30—23.05 p. Kraków.

STACJE ZAGRANICZNE

JEROZOLIMA (419.1) 12.30 Sygnał czasu, program arabski, 13.10 Dziennik południowy (po angielsku), 13.20 Dziennik południowy (po hebrajsku), 15.30 Sygnał czasu, koniec programu południowego, 16 Sygnał czasu, komunikat, kącik młodzieży angielskiej, 16.45—18.30 Program arabski, 18.30 PROGRAM HEBRAJSKI. „Podróże na Wschódzie” pogadanka A. Epsteina, 18.45 Komunikat meteorologiczny, dziennik wieczorny (po hebrajsku), 19 Płyty, 19.03 Don Kichot Cervantesa, wyjątki w tłumaczeniu Ch. N. Bialika, recytuje A. Lubranl, 19.10 Muzyka do Don Kichota Halmana, w wykonaniu nowojorskiej orkiestry filharmonicznej, solista Flodor Szalapl (płyty), 20.15 Komunikat meteorologiczny, Dziennik wieczorny (po angielsku), 20.30 Muzyk taneczna z płyt, 21 Koniec programu.

* * *

BRUKSELA FRANC.: Recital organowy — w progr. współczesna muzyka belgijska. **DROITWICH**: Koncert orkiestr. **HILVERSUM II**: Muzyka lekka. **LONDYN REG.**: Aud. dla dzieci. **WIEZA EIFFLA**: Koncert symfoniczny. **SOFIA**: 18.30 Koncert orkiestrowy.

LONDYN REG.: Muzyka rozrywkowa. **SOFIA**: Muzyka popularna. **LATHI**: 19.05 Radiokabaret. **ZYGA**: 19.15 Koncert popularny, w progr. muzyka lotewska. **DROITWICH**: 19.25 Suita angielskie Bacha. **PARIS PTT.**: 19.30 Koncert orkiestrowy. **HILVERSUM II**: 19.45 Recital fortep. Imre Ungar.

DROITWICH: Koncert orkiestrowy. **LATHI**: Koncert na skrz. i ork. Beethovena. **SOFIA**: Koncert chóru. **WIEZA EIFFLA**: Koncert solistów. **RADIO ROMANIA**: 20.05 Koncert symfoniczny. **BEROMÜNSTER**: 20.15 Koncert symfoniczny. **LONDYN REG.**: 20.30 Muzyka w stylu współczesnym. **MEDIOLAN**: Muzyka rozrywkowa. **BUDAPESZT**: Koncert ork. budapeszteńskiej. **PARIS PTT.**: 20.45 Program rozrywkowy. **KOPENHAGA**: 20.55 Radiobał. **HILVERSUM I**: Koncert symfoniczny, w progr. symfonia Nr 4 Brucknera.

BRUKSELA FRANC.: Koncert. **DROITWICH**: „Dla ciebie o pani” — program rozrywkowy dla kobiet. **HILVERSUM II**: Wtorkowy program rozrywkowy. **MEDIOLAN**: „Oberon” — opera Webera. **RZYM**: „Trypolis”, kraj miłości — komedia. **RENNES**: Utwory Glucka — koncert. **POSTE PARISIEN**: 21.10 Program rozrywkowy, 21.15 Kącik Sachy Gultiry, 21.24 Na wesolej fall. **PARIS PTT.**: 21.25. Transm. z Opery. **WIEZA EIFFLA**: 21.30 Koncert symfoniczny. **LYON**: Koncert symfoniczny. **LONDYN REG.**: „Love in the Stocks” — ballada

PAWEŁ I GAWELW rolach głównych: **Dymśza, Bodo, Grossówna**

już wkrótce w kinie „WANDA“

film pełen wspaniałych pomysłów komicznych o sensacyjnej i emocjonującej akcji

Polityk i poeta**George i William Shakespeare****Shakespeare-polityk**

Nazwisko Shakespeare znowu teraz w Anglii wszystkich interesuje. Mówi się o nim, kłóca się z powodu niego, a te gwałtowne spory zależne są od tego, o jakiego Shakespeare chodzi. Świat zna tylko jednego Shakespeara'a, Williama, nieśmiertelnego Shakespeara'a. Dzisiejsza Anglia zna innego Shakespeara'a — nazywa się George i jest już śmiertelny. A więc żyje, bo nieśmiertelność — o ile się nie należy do Akademii Francuskiej — zdobywa się tylko po śmierci. Tym się więc szczyli G. Shakespeare przed W. Shakespearem, a dotychczas można było na wet twierdzić, że jest szczęśliwszy, jak nieśmiertelny jego imiennik, ponieważ w życiu miał więcej spokoju niż tamten w grobie.

G. Shakespeare jest politykiem, jest MP. — to znaczy członkiem Izby Gmin i bez wielkiej trudności zrobił piękną karierę, gdy został parlamentarnym podsekretarzem stanu ministerstwa marynarki. Na tym swoim stanowisku zachowywał się dość cicho, bo szefem jego był wcale wymowny Duff Cooper. Ale niedawno podał się Duff Cooper do dymisji, ponieważ chciał mieć nie tylko stanowisko, lecz i własne zdanie.

Nic się w ministerstwie nie zmieniło, wszyscy pozostali. Pozostał też G. Shakespeare, ale następcą Duffa Coopera został dotychczasowy minister oświaty Carl Stanhope, który należy do Izby Lordów. Wobec tego G. Shakespeare będzie musiał wyjść z rezerwy, stać się osobistością głośną, bo będzie przed stawicielem „Admiralty” w Izbie Gmin. A zanim jeszcze miał w ogóle sposobność wygłoszenia pierwszego przemówienia w Izbie Gmin, już jest przedmiotem nagonki: mówi się o nim, że jest za mało poważny na tak odpowiedzialne stanowisko, nie chce mu się po prostu przyznać tego zupełnie naturalnego prawa, by praktycznie wykazał swą dojrzałość do piastowania takiego urzędu. A czy jest rzeczą o wiele trudniejszą dźwigać odpowiedzialność za ministerstwo marynarki wobec Izby Gmin, niż ciężar sławnego na cały świat nazwiska, pod którym dotychczas p. G. Shakespeare się nie ugiął?

...i Shakespeare-poeta.

Ale podczas gdy politycy kłóca się ze sobą o G. Shakespeara'a, Anglia literacka ma znowu spór o W. Shakespeara'a. Ma się miano wicie otworzyć grób: nie Shakespeara'a, lecz jednego z jego współczesnych — poety Spensera. A pozostaje to w związku z walką, jaką prowadzą „baconianie” przeciw wielkiemu poecie — aktorowi. Towarzystwo Bacona, które dotychczas na próżno usiłowało wykazać że filozof i mąż stanu Bacon był autorem wszystkich dramatów Shakespeara'a wystąpiło teraz z niezwykłym wnioskiem zbadania grobu Spensera. W starej mianowicie książce opowiada się, że w roku 1599, gdy Spenser umarł i pochowany został w opactwie Westminsterkim, wszyscy współcześni poeci angielscy poświęcili zmarłemu swemu kole-dze poezje zebrane w skrytce, złożonej do grobu. William Shakespeare był wtenczas u szczytu sławy, a więc nie mógł się chyba wykluczyć od uczczenia swego zmarłego kolegi.

Possiadamy dotychczas tylko pięć własnoręcznych podpisów Spensera na rozmaitych dokumentach. Jeśli więc owa stara księga powiedziała prawdę o pogrzebie Spensera, musi się w jego grobie odnaleźć wspomnianą skrytkę, a w niej poemat z podpisem Williama Shakespeara'a. A wówczas okaże się, że pismo poematu jest identyczne ze znany m pismem Bacona.

Chociaż te nadzieje „zdemaskowania” W. Shakespeara'a są dość nikłe, donoszą z Londynu, że dziekan opactwa westminsterskiego uczynił zażość temu życzeniu. Ma się naprawde zbadać grób Spensera. „Baconianie” nie wiele ryzykują, bo gdyby naprawdę odnaleziono poemat napisany ręką Shakespeara'a i skonstatowano, że pismo jego nie jest identyczne z pismem Bacona, to czy obali się tezy o autorstwie Bacona? Wszak Bacon mógł wysunąć kogoś, kto przepisał ów poemat! A jeśli Shakespeare jak utrzymują niektórzy radykalni „baconianie” nie umiał pisać, względnie umiał się tylko podpisywać, czyż nie mógł być w porozumieniu z Baconem tak chytry, by dać swój poemat napisać osobie trzeciej? Jest rzecz jasną, że ten eksperyment może być tylko skierowany przeciwko Shakespeare'owi, bo jeśli się nawet znajdzie poemat napisany jego ręką, niczego innego chyba się nie wykaże, czemu nikt nie zaprzecza: że uchodził za twórcę swych dzieł...

(— si)

Dziwna jest „Via Imperiale“

(Dokończenie ze str. 7)

cznych przypuszczeniach i sądach. Nie zabierają jedynie głosu w kwestii żydowskiej, w tym wypadku, nie z ostrożności — ale uważają ją za śmieszna, za tak komiczną, że nie godną jest omawiania. Ze swobodą i śmiałością mogą w towarzystwie włoskim podkreślić, że jestem Żydem. Nie mam potrzeby ukrywać swego pochodzenia, ani przy zabawie, ani w rozmowie, ani w mieszkaniu, ani na ulicy. Nie przesadzę, jeśli powiem że nawet nie w urzędach. I Włochów i Żydów włoskich w XVI roku ery faszystowskiej, te same nawiedzają obawy, te same ogarniają nadzieje. Te same niepowodzenia gnębią, te same sukcesy cieszą. Wszystkich to samo jednako wiąże. Czy cieszyć się, że przyjeżdża Poncet? Identyczną odpowiedź da, i Włoch i włoski Żyd. Czy jesteście za wojną? Identyczną odpowiedź da, i Włoch i włoski Żyd. Czy jesteście za wojną? Identyczną odpowiedź da jeden i drugi. Co mówicie do przyjaźni „osi”? Identyczną odpowiedź dadzą obaj. I obaj się śmieją, kiedy oglądają na ilustracji traktor do ubijania szosy. Kieruje nim młody Włoch, a olbrzymi walec przejechał i zniżył Negusa, Hiszpanię republikańską, Wersal, a w tej chwili właśnie pod jego miążdzący ciężar dostał się Hebrajczyk. Obaj oglądają te ilustracje i obaj się śmieją.

Włosi mówią: nasza „Via Imperiale” jest dziwna Niewiadomo, co o niej myśleć i co mówić. Czy lepszy był „marsz na Rzym” sprzed lat szesnastu, czy lepszy ten z tego roku? Czy walec powinien był się zatrzymać na Abisynii, czy powinien był się potoczyć dalej? Dziwna jest zaiste nasza „Via Imperiale“...

operowa V. Williama.

21 FLORENCJA: Muzyka taneczna. SOFIA: Muzyka taneczna. POSTE PARISIEN: 22.05 Max Regnier ze swym zespołem muzyków-humorystów. SOTTENS: 22.10 „Intruz” — sztuka Maeterlincka. KOPENHAGA: 22.15 Muzyka taneczna. LUBLANA: Koncert solistów.

23 FLORENCJA: Muzyka taneczna. HILVERSUM II Kącik brydżystów. 23.50 Transm. z kabaretu. BRUKSELA FRANC.: 24.10 Koncert życzeń. RZYM: 24.15 Muzyka

taneczna. RADIO PARIS: 23.30 Muzyka kameralna. 24 POSTE PARISIEN: Transm. z kabaretu.

MARCELI KAUFLE W RADIO.

Dziś we wtorek o godz. 13.17 do 14.45 zostanie nadany w wszystkie rozgłośnie P. R. „Koncert muzyki obładowej”. Jako solista wystąpi znany radiolśnchaczom tenor MARCELI KAUFLE, który wykona szereg pieśni przy akompaniamencie dyr. Bolesława Walke-Walskiego.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Położenie gospodarcze Polski w świetle sprawozdania B.G.K.

Bank Gospodarstwa Krajowego w następujący sposób charakteryzuje położenie gospodarcze Polski we wrześniu:

Wydarzenia polityczne w Europie we wrześniu wywarły wpływ ujemny na położenie gospodarcze prawie wszystkich krajów europejskich wywołując silny niepokój, zwłaszcza na rynkach pieniężnych. W Polsce skutki napięcia politycznego zaznaczyły się początkowo dość łagodnym odpływem wkładów, który przybrał jednak poważnie na sile w ostatnim tygodniu miesiąca września. Spadkiem wkładów — dotknięte zostały wszystkie instytucje finansowe; w łącznej sumie może on być szacowany na około 400 mln. zł, co stanowiłoby mniej więcej 10 proc. ogólnej sumy wkładów. Jednocześnie z odpływem wkładów wystąpiło wzmożone zapotrzebowanie kredytowe w związku z wysokim stanem uruchomienia przemysłu i inwestycji oraz wypłatami na ultimo kwartału, wskutek czego banki i kasy oszczędności zmuszone były do mobilizacji poważnych środków, upłynniając się w instytucjach centralnych, stanowiących dla nich oparcie rezerwowe. — Spowodowało to przede wszystkim silny wzrost działalności kredytowej Banku Polskiego, połączonej z poważną zwykłą obiegą banknotów.

Wszystkie jednak instytucje wykazały dużą sprawność i zdolność mobilizacyjną i nie ograniczyły wypłat wkładów przyznanych kredytów, co sprawiło, że po wyjaśnieniu sytuacji politycznej nacisk na kasy bankowe szybko ustał. Część wycofanych lokat zaczęła w październiku stopniowo wracać do instytucji finansowych. Dzięki temu nastąpiło również dość szybkie odciążenie instytucji emisyjnej; pokrycie złotego, które przejściowo spadło poniżej normy ustawowej osiągnęło w pierwszych dwóch dekadach października wymaganą statutem wysokość.

Na giełdzie papierów wartościowych wpływ powikłań politycznych znalazł odbicie w zwiększonych częściowo wahaniami kursów papierów, — zwłaszcza państwowych. W końcu miesiąca nastąpiło jednak uspokojenie i poprawa notowań.

Cały przemysł pracował we wrześniu normalnie, wykazując wzrost zatrudnienia w gałęziach produkcji sezonowej, oraz zakładach, pracujących na potrzeby ruchu inwestycyjnego. Wydobyte węgla zostało zwiększone wskutek wzrostu zbytu w kraju i lekkiej poprawy w eksporcie. Zwykła nastąpiła również w zbycie przetworów naftowych, produkcję ropy cechuje pewna stabilizacja na nieco wyższym poziomie, niż przed rokiem. Słabszy napływ zamówień wykazało hutnictwo żelazne; stan uruchomienia zakładów wytwórczych utrzymany jednak został bez żadnych zmian. Ożywienie sezonowe panowało we wszystkich działach przemysłu włókienniczego, który znajdował się w okresie wzmożonej produkcji i sprzedaży wyrobów jesienno zimowych. Ruch zwykły oznaczał się również w niektórych gałęziach przemysłu chemicznego. — Dość silny ruch budowlany zapewniał przemysłowi mineralnemu dostateczne zatrudnienie. W związku z bliskim rozpoczęciem kampanii produkcyjnej w niektórych działach przemysłu spożywczego zwiększyło się zatrudnienie w tej gałęzi.

W związku z tym przemysł przetwórczy zwiększył liczbę zatrudnionych robotników. Stan zarejestrowanych bezrobotnych wykazywał jednak w październiku lekką zwyżkę. Położenie rolnictwa nie doznało we wrześniu poważniejszych zmian: występująca bowiem przejściowo w drugiej połowie miesiąca, pod wpływem wydarzeń politycznych, zwyżka notowań zbóż — ustąpiła miejsca, pod koniec września ponownej niższe cen.

dowy wykazał w pierwszym półroczu 1938/39 r. wpływy większe, niż w pierwszym półroczu 1937-1938 r. aż o 25,4 proc. Wzrost ten został spowodowany splatą zaległości podatkowych w związku z upływem z dnia 31 marca 1938 r. terminu ulg oraz oddziaływaniem poprawy koniunktury — zarówno z okresów poprzednich (dział I podatku), jak i z okresu bieżącego — z uwagi na wybitnie zwiększony stan zatrudnienia (dział II podatku — podatek od uposażeń).

Prace nad budżetem inwestycyjnym

Na terenie Ministerstwa Skarbu prowadzone są prace nad przygotowaniem planu przyszłorocznego budżetu inwestycji publicznych. Prace nad budżetem inwestycyjnym zostaną zakończone nieco później i preliminarz programu inwestycyjnego zostanie opublikowany w kilka tygodni po ustaleniu rozmiarów budżetu państwowego, co jak wiadomo, nastąpi już w najbliższych dniach.

W łonie czynników mierzalnych rozpatrywana jest możliwość powiększenia ogólnych rozmiarów przyszłorocznego planu inwestycyjnego, którego poziom pierwotnie określany był na 800 milionów zł. Świadczy o tym wyższe aniżeli w r. ub. sumy preliminowane w budżecie państwowym na obsługę długów powstałych z kredytów inwestycyjnych, oraz o tendencji tej można również wnioskować w związku z przeobrażeniami natury ogólnej, jakie zaszły ostatnio w naszej strukturze gospodarczej.

Przepełnienie elewatora zbożowego w Gdyni

Na odcinku eksportu polskiego zboża przez Gdynię zauważyć się daje w ostatnich dniach znaczne ożywienie. Elewator zbożowy jest przepełniony, dziesiątki wagonów nadchodzącego koleją do portu zboża czekają na rozładowanie. Elewator okazał się już za mały i nie może pomieścić nadchodzących transportów, tak, że zboże musi przez pewien czas pozostawać w wagonach. Załadunek na statki odbywa się nawet w niedzielę. 30 października załadowano w porcie gdyńskim trzy statki.

Ożywienie eksportu zboża przez porty polskie

Prózek od **BOL'J GŁOWY**
DLA DOROSŁYCH ZE ZŁEBAR
KOWALSKINA
Wskazuje się również
PRZY PRZEZIEBIENIU
GRYPIE; KATARZE

pozostaje w związku z transakcją eksportową, jaką ostatnio Polska zawarła z Włochami i Niemcami. Ogółem w październiku wyeksportowano przez Gdynię ok. 12.000 ton zboża.

Sprawa kraju pochodzenia w przywozie z Czechosłowacji

Przy pozwoleniach przywozu, udzielanych w ramach kontyngentów czechosłowackich, zachodzą niejednokrotnie na skutek zmian granic Czechosłowacji, trudności przy ustalaniu kraju pochodzenia danego towaru. W związku z tymi trudnościami ministerstwo przemysłu i handlu wyjaśniło, że do czasu definitywnego załatwienia tej sprawy w drodze rokowań, dotychczasowy tryb załatwiania nie ulega zmianie. W specjalnych wypadkach ministerstwo będzie udzielać zgody, na podstawie indywidualnych wniosków zainteresowanych importerów, na zmianę kraju pochodzenia na Niemcy.

„Waluta korporacyjna“

Znany ekonomista włoski Alberto Stefani, b. minister finansów, zamieścił na łamach wielkiego dziennika turyńskiego „Stampa” artykuł, w którym stwierdza, że Włosi powinni się przyzwyczaić do pojęcia waluty korporacyjnej. Siła nabywcza tej waluty byłaby niezmienną i mogłaby ulegać zmianom jedynie na podstawie uchwał czynników politycznych lub korporacyjnych.

Ta wewnętrzna waluta korporacyjna o określonej sile nabywczej nie podlega prawom podaży i popytu, reprezentowanym przez wolną gospodarkę. Dotychczas produkcja była niewolnikiem cen. W przyszłości stosunek ten musi ulec zmianie.

Stefani zaznacza, że rezerwy złota nie mogą być brane pod uwagę przy pokrywaniu należności np. za surowce włókiennicze, gdyż muszą one być traktowane jako nienaruszalny skarb wojenny. Gospodarstwo korporacyjne kontroluje produkcję i jest rzeczą logiczną, że musi ono normować również i ceny.

Światowe zbiory pszenicy

Departament rolnictwa Stanów Zjednoczonych A. P. szacuje światowe zbiory pszenicy na 4.365 milionów buszli t. j. o 20 milionów więcej, aniżeli w szacowaniach wrześniowych i o 525 milionów więcej, aniżeli w r. ub. Ponieważ zapasy światowe wynosiły 595 milionów buszli, przeto zbiory wraz z zapasami światowymi wynoszą około 5 miliardów buszli t. j. o przeszło 600 milionów więcej, aniżeli w r. ub.

Popyt na towary czeskie w Stanach Zjednoczonych

Według doniesień prasy nowojorskiej, ostatnie wydarzenia polityczne w Europie środkowej wzbudziły uwagę szerokiego mas konsumentów na towary czeskie. W wielu sklepach i domach towarowych umieszczone zostały w oknach wystawowych olbrzymie plakaty, zawiadamiające o posiadaniu większych partii towarów „made in Czechoslovakia”.

Według pobieżnych obliczeń obroty importerów i hurtowników towarami czeskimi były we wrześniu o 15-40% (w zależności od branży) większe niż w sierpniu br.

Ekspansja szwedzka na Bałkanach

Szwedzki związek eksporterów postanowił rozszerzyć swój teren działania przez utworzenie specjalnego biura dla handlu z Bałkanami i Lewantem. Kierownikiem nowego biura mianowany został dotychczasowy sekretarz związku eksporterów E. Henry Olsson.

Świadcstwa przemysłowe na r. 1939 sprzedawane są po raz ostatni

W najbliższej przyszłości ministerstwo skarbu ogłosił ma zarządzenie, dotyczące sprzedaży świadectw przemysłowych na r. 1939. Jak wiadomo będzie to ostatnia sprzedaż świadectw, które zostały skasowane i zastąpione od r. 1940 przez karty rejestracyjne. Jednocześnie ministerstwo wyda okólnik w sprawie ulg przy sprzedaży świadectw przemysłowych.

Wszystkie ulgi mają być stosowane z urzędu. Co się tyczy ulg indywidualnych, przyznawanych na skutek złożonego podania, nie będą one w roku bieżącym przyznawane, bowiem świadectwo przemysłowe w roku bieżącym jest tylko zaliczką na poczet podatku obrotowego.

W związku z tym, ulgi indywidualne mogłyby być stosowane dopiero przy dokonaniu ostatecznego wymiaru podatku obrotowego.

Nowe stawki podatku obrotowego

Z dniem 1 stycznia 1939 roku wchodzi w życie nowe stawki podatku obrotowego. Na ich podstawie przedsiębiorstwa handlowe, prowadzące książki, płacić będą 1,25 proc., nieprowadzące ksiąg 1,7 proc., apteki 3 proc. wydawnictwa książek i czasopism, handel i banki 1,8 proc.

Przemysł drobny, przy obrocie do 15 tys. zł. rocznie — 1,5 proc.

Przy produkcji z własnych surowców i przy obrocie do 50 tysięcy złotych stawka podatkowa obrot. wynosi 1,5 proc., przy obrocie od 50 do 100 tysięcy złotych — 1,25 proc. i bez prowadzenia ksiąg 2,1 proc. Ekspedytorzy płacą 2,6 proc., agencje i komisjonerzy 6 proc.

Podatek ten obejmuje już kwotę, która będzie wpłacana w postaci świadectw przemysłowych.

Wzrost wpływów z podatku dochodowego

Podając analizę — w związku z przygotowaniem nowego budżetu — wpływy z podatków bezpośrednich w pierwszym półroczu bieżącego roku budżetowego, tyg. „Polska Gospodarcza” z dnia 29 bm. stwierdza m. in., że podatek docho-

Dziś godz. 12.30

Sala Kinoteatru „Atlantic“ ul. Stradom 15

MANIFESTACYJNE ZEBRANIE WYBORCZE ŻYDOSTWA KRAKOWSKIEGOprzemawiają: **Adwokat Dr. IGNACY SCHWARZBART** kandydat na posła do Sejmu Rz. P.Prezydent **Dr. R. Landau**, Radca **Dr. Juda Zimmermann**, Radca **F. Stempel**, **Dr. Markus** i inni

Wstęp na salę od godz. 12.15

Dziś godz. 7 wieczór

Bożnica przy Pl. Estery 12

ZGROMADZENIE ORTODOKSJIPrzemówienia wygłoszą: **Adwokat Dr. IGNACY SCHWARZBART**, Radca **F. STEMPEL**
Żydzi ortodoksi! Jawcie się masowo!**Dziś godz. 7 wieczór**

Bożnica przy ul. Węgierskiej 5

ZGROMADZENIE WYBORCZE ŻYDOSTWA PODGORZAPrzemawiają: **Adw. Dr. IGNACY SCHWARZBART**, Radca, Inż. H. Taubmann, Radca M. Schiff, E. Altschüler**„PARADIS“** Kraków, Św. Gertrudy 28

Telef. 173-71 — LISTOPAD 1938

SIOSTRY ZBIIGIENI — atrakcyjny duet damski. —
BASIA ORLICZ — doskonała tancerka solowa.
SIOSTRY WIRSKIE — znakomity duet damski.
Nowa zaangażow. orkiestra F. F. pod kier. M. Hartenberga**KRONIKA****LISTOPAD**

Wschód słońca

7 g 43 m

1

Zachód słońca

4 g m 03

W T O R E K

7 Cheszwan 5699

Zgromadzenia wyborcze

W dniu dzisiejszym odbędą się trzy wielkie zgromadzenia wyborcze, a to:

1) o godz. 12.30, w sali kinoteatru „Atlantic“ Stradom 15, manifestacyjne zebranie wyborcze żydostwa krakowskiego. Przemawiają: adw. dr Ignacy Schwarzbart, kandydat na posła do Sejmu Rz. P., prez. dr R. Landau, rad. F. Stempel, rad. dr Juda Zimmermann, dr E. Markus i inni.

2) o godz. 7 wieczór w bożnicy przy ul. Estery 12 — zgromadzenie ortodoksji. — Przemawiają: adwokat dr Ignacy Schwarzbart, radca Stempel.

3) o godz. 7 wieczór, w bożnicy przy ul. Węgierskiej 5 zgromadzenie wyborcze żydostwa Podgórze. Przemówienia wygłoszą: adwokat dr Ignacy Schwarzbart, radca inż. H. Taubmann, radca M. Schiff, E. Altschüler.

Do obywateli żydowskich w okręgu wyborczym nr 81!

Reprezentacja Zjednoczonego Żydostwa zach. Małopolski i Śląska w Krakowie przydzieli poszczególnym obywatelom - wyborcom żydowskim w okręgu nr. 81 odpowiednie i odpowiedzialne funkcje, tak w okresie przedwyborczym, jak i na sam dzień wyborów.

Reprezentacja wzywa obywatelstwo żydowskie do spełnienia swego obowiązku społecznego przez obojętne przyjmowanie i wypełnianie nałożonych nań obowiązków.

* * *

Centralne Biuro Wyborcze Reprezentacji Zjednoczonego Żydostwa zach. Małopolski i Śląska w Krakowie mieści się w lokalu przy ul. Wielopole 9, parter, telefony nr. 108-84 i 160-96.

Biuro czynne jest przez cały dzień bez przerwy i udziela wszelkich informacji związanych z akcją wyborczą Reprezentacji Zjednoczonego Żydostwa na okręg wyborczy nr. 81 w Krakowie, gdzie kandyduje adw. dr I. Schwarzbart.

Zjednoczenie lekarzy R. P.

W sali Tow. Lek. w Krakowie odbyło się I. Walne Zgromadzenie Zjednoczenia Lekarzy R. P. Obwodu Krakowskiego, mające na celu skupienie w swoich szeregach wszystkich lekarzy R. P. — Przewodnictwo Org. objął dr O. Bujwid, prof. U.J.

Węgiel w Porąbce

W Porąbce niejaki Jan Iskierka kopiąc studnię na głębokości 4½ m. natrafił na węgiel, który wydobył aż do głębokości 9 m. Dalsze pogłębianie projektowanej studni nie mogło być dokonane.

Jak należy głosować na jedyne kandydata żydowskiego Dra Ignacego Schwarzbarta w okręgu nr. 81 w Krakowie!

Zwracamy uwagę wszystkich wyborców żydowskich okręgu nr 81 na ważność SPOSOBU dokonania aktu wyborczego. Dla orientacji wyborców podajemy poniżej wyciąg z odnośnych przepisów Ordynacji Wyborczej:

Art. 68. ust. 3. Karty do głosowania niewypełnione przez wyborcę, są ważne, przy czym uważa się, że wyborca oddał głos na kandydatów, umieszczonych na liście na pierwszym i drugim miejscu.

Art. 68. ust. 4. Jeżeli na karcie oznaczone jest nazwisko jednego kandydata, karta jest ważna,

przy czym uważa się, że wyborca oddał głos na tego tylko kandydata.

Głosowanie odbywa się w sposób następujący:

Wyborca zgłasza się do Komisji Wyborczej, do której przydzielono ulicę jego zamieszkania. Otrzymuje od przewodniczącego Komisji urzędową kartkę wyborczą oraz urzędową kopertę i udaje się do zasłoniętego miejsca gwarantującego tajność wyborów.

Kartka wyborcza, którą wręcza przewodniczący wygląda następująco:

OKRĘG WYBORCZY Nr. 81 KRAKÓW.1. **Ks. Mgr Henryk Weryński**2. **Adam Skotnicki**3. **Tadeusz Dalewski**4. **Dr Izak alias Ignatz Schwarzbart**

Jeśli wyborca odda przewodniczącemu tę kartkę wyborczą bez żadnego znaku, głosuje automatycznie na pierwszych dwóch kandydatów, a więc nie głosuje na żydowskiego kandydata.

* * *

Wyborca, który chce głosować na jedyne

kandydata żydowskiego Dra Schwarzbarta umieści w kratce obok jego nazwiska kreskę (ołówkiem lub piórem) i wręczy kartkę wyborczą w urzędowej kopercie przewodniczącemu Komisji.

Wobec tego kartka, którą ma oddać wyborca żydowski, ma wyglądać następująco:

OKRĘG WYBORCZY Nr. 81 KRAKÓW1. **Ks. Mgr Henryk Weryński**2. **Adam Skotnicki**3. **Tadeusz Dalewski**4. **Dr Izak alias Ignatz Schwarzbart**

Tylko w ten sposób możesz głosować, jeśli chcesz oddać swój głos na kandydata żydowskiego Dra Schwarzbarta.

Pamiętaj! Musisz umieścić kreskę tylko

w kratce przy nazwisku Dra Schwarzbarta, wszelkim innym sposobem głosowania oddasz swój głos na nieżydowskiego kandydata!

gdyż Iskierka natrafił na zwartą warstwę węgla. Wiadomość o wydobywym węglu wywołała u miejscowej ludności silne wrażenie. Zbadaniem złóż węglowych zajmą się odpowiednie czynniki.

Kontyngenty na przywóz z Turcji

Izba Przemysłowa - Handlowa w Krakowie za-

wiadomiamy, że Ministerstwo Przemysłu i Handlu zawiadomiło o zniesieniu dwumiesięcznego podziału kontyngentów tureckich, wobec czego pozwolenia przywozu w ramach tych kontyngentów będą wydawane w miarę zapotrzebowania.

W związku z tym postanowiono na plenum dnia 3 listopada br. podzielić kontyngenty stanowiące odpowiednik I. kwartału 1939 r.

Wyjaśnienie w sprawie wyborów samorządowych

Warszawa, 31. 10. (Sin) W związku ze składaniem list kandydatów w wyborach do rad miejskich w Warszawie, Łodzi i innych większych miastach kraju, wydane zostały wyjaśnienia władz nadzorczych w sprawie sprawdzania ważności list. Unieważnieniu ulec muszą wszystkie listy, do których nie dołączono zaświadczeń kandydatów, że zgadzają się na kandydowanie.

Odrębna gmina żydowska w Zakopanem

Nowy Targ, 31. 10. (St.) Na skutek usilnych starań Komisji wyznaniowej w Zakopanem i przychylnego ustosunkowania się tutejszego Zarządu Gminy wyznaniowej żydowskiej oraz poparcia tych starań przez p. posła Dra Sommersteina — Ministerstwo W. R. i O. P. wydało doręczony onegdaj tutejszemu Starostwu restrykt, mocą którego Zakopane zostało wydzielone z okręgu tut. Gminy i ustanowione samodzielną Gminą wyznaniową żydowską.

W związku z tym zarządzeniem ma być powołany tymczasowy Zarząd Gminy w Zakopanem, który zajmie się przeprowadzeniem wyborów Zarządu Gminy wyznaniowej w Zakopanem, niezależnego już od tut. Zarządu.

Z uwagi na powyższe zmiany ruszy także z martwego punktu akcja wyborcza w Nowym Targu, gdzie wstępne czynności wyborcze zostały już dawno wykonane, a dalszy tok postępowania wyborczego zawieszono do czasu załatwienia sprawy wyodrębnienia Zakopanego.

Sprawa interwencji adwokatów w urzędach

Warszawa, 31. 10. (Sin) Naczelna Rada Adwokacka rozpatrywała sprawę występowania adwokatów z interwencjami w urzędach. Zapadła uchwała zwrócenia się do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o zgłoszenie naczelnej reprezentacji palestry wszystkich wypadków występowania adwokatów w nieodpowiedniej formie w sprawach, dotyczących osadzenia w Berezie Kartuzkiej.

Dalsze aresztowania wśród ludowców

Warszawa, 31. 10. (Sin) W związku z zebraniem Stronnictwa Ludowego w Babicach pod Warszawą aresztowano prezesa tamtejszego koła, Świergockiego oraz 7 członków, których po przesłuchaniu zwolniono.

65 upadłości od 1 stycznia b. r.

Warszawa, 31. 10. (Sin) Wedle oficjalnych danych wydziału handlowego Sądu Okręgowego w Warszawie, w roku bieżącym znacznie wzrosła ilość upadłości i nadzorów, ogłoszonych przedsiębiorstwom przemysłowym i handlowym w Warszawie. Od 1 stycznia do 1 listopada br. ogłoszono 65 upadłości i 30 nadzorów.

Zapowiedź apelacji w procesie Ostrowski—Kiepusza

Warszawa, 31. 10. (Sin) Do sądu grodzkiego w Warszawie, gdzie toczył się proces adwokata Hofmoka-Ostrowskiego przeciwko Kiepuszowi, wpłynęła zapowiedź apelacji.

Odroczony proces

Warszawa, 31. 10. (A) Jak donosiliśmy, miał się odbyć w Sądzie Apelacyjnym proces o krwawe zajścia antyżydowskie w Suchowoli. Proces ten został jednak odroczony z powodu niezgłoszenia się szeregu świadków.

Furmanka pod kołami pociągu

Kielce, 31. 10. Wczoraj późnym wieczorem na przejeździe kolejowym obok wsi Zagnańsk pod Kielcami pociąg pospieszno-towarowy, zdążający z Kielc do Skarżyska, najechał na furmankę, w której znajdowali się Jan Wąsik i jego żona Marianna, zamieszkali we wsi Lipnice k. Kielc. W wyniku wypadku Wąsikowa poniosła śmierć na miejscu, Jana Wąsika zaś w stanie beznadziejnym odwieziono do szpitala w Kielcach.

ROMANS SZULERA

Największy przewrót w kinematografii. Sakca jakiego żaden film dotychczas nie miał. Rewelacyjna kreacja i reżyseria SACHA GUITRY jutro w kinie „ATLANTIC“

DZIŚ PO RAZ OSTATNI „Ósma tona Sinobrodega“ i „Rapeodja“

Doniosłe rozmowy premierów Bułgarii i Jugosławii

Sofia, 31. 10. (R) Dziś rano odbyło się na pograniczu jugosłowiańsko-bułgarskim, w miejscowości Nisz Banja spotkanie między premierami Kiosewanowem i Stojadinowiczem. Zarówno w Sofii, jak i w Białogrodzie przywiązują wielką wagę do rozmowy obu premierów, której przedmiotem była sytuacja europejska ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień bałkańskich. W tutejszych kołach politycznych twierdzą, że premier bułgarski powrócił już dziś wieczorem do Sofii.

Bułgaria zabiega o pożyczkę angielską?

London, 31. 10. (R) Brytyjskie koła dyplomatyczne zaprzeczają kategorycznie wiadomości, podanej przez tutejszą prasę, jakoby rząd bułgarski zwrócił się do brytyjskiego z prośbą o pożyczkę 9 milionów funtów szterlingów i jakoby w tej sprawie toczyły się między obu rządami układy.

Czego Węgry żądają od Czechosłowacji?

Budapeszt, 31. 10. PAT. Nakładem popularnego budapeszteńskiego dziennika „Pesti Hirlap“ ukazało się w estetycznej formie specjalne wydawnictwo w języku polskim pod tytułem: „Czego Węgry żądają od Czechosłowacji“.

Zaopatrzone danymi statystycznymi oraz mapkami wydawnictwo powyższe omawia szczegółowo postulaty węgierskie i w konkluzji

stwierdza, że Węgry żądają by Czechosłowacja: 1) Zwróciła Węgom natychmiast na zasadzie narodowościowej oraz na zasadach zastosowanych przy rozwiązywaniu problemu sudeckiego, terytoria zamieszkałe przez Węgrów. 2) By na innych terytoriach, oderwanych od Węgier, zastosowano prawo samostanowienia ludów“.

Mobilizacja narodowa w Japonii

Tokio, 31. 10. (R) Agencja Domei donosi: Minister wojny gen. Itagaki wystąpi na najbliższym posiedzeniu rady pięciu z wnioskiem natychmiastowego wprowadzenia w życie wszystkich zarządzeń, przewidzianych w dekrecie o mobilizacji narodowej.

Tokio, 31. 10. (R) Agencja Domei donosi: Szereg generałów armii mandzurskiej i północnej zwróciło się do Czang-Kai-Szeka z prośbą o zwolnienie generała Czang-Sue-Liang, który uwięziony został na początku wojny w Mukdenie i o którym brak jakichkolwiek wiadomości. W ostatnich czasach rozeszły się pogłoski, że Czang-Kai-Szek zarządził przewiezienie uwięzionego generała z Hengyang do Kuelin w prowincji Kiangsi.

Tokio, 31. 10. (R) Agencja Domei donosi: Japońscy strzelcy morscy, którzy wyładowali w Kantonie, pełnią służbę patrolową w okoli-

cach miasta. podczas gdy japońskie poławiacze min uwalniają w dalszym ciągu rzekę Perłową z min i zbudowanych na niej przeszkód. Japońskie wodnosamoloty bombardowały skutecznie obiekty wojskowe i koncentracje wojsk chińskich na obszarze położonym między Yingtax, Liempind i Tsekam. Kolumna japońska, która zajęła Sienning na linii kolejowej Kanton—Hankou, posunęła się w kierunku południowo-wschodnim, gdzie zdobyła miejscowość Hanhuan. Na południe od Yangtse wojska japońskie otoczyły kilka dywizji chińskich, cofających się z frontu północnego na wschód.

Tokio, 31. 10. (R) Rząd włoski zawiadomił rząd japoński, że wojska włoskie wysłane w chwili wybuchu konfliktu chińsko-japońskiego do Szanghaju, zostaną wycofane. Agencja Domei donosząc o tym, podkreśla wdzięczność Japonii za ten przyjacielski gest rządu włoskiego.

Przesunięty termin wcielenia rekrutów

Warszawa, 31. 10. PAT. Chcąc umożliwić wszystkim poborowym podlegającym wcieleniu wzięcie udziału w głosowaniu do Sejmu, pan minister spraw wojskowych przesunął termin wcielenia z dnia 7. 11. na 8. 11. b. r.

Poborowi, posiadający karty powołania z terminem stawiennictwa 7. 11., mogą stawić się w wyznaczonych formacjach w dniu 8. 11. b. r. Władze kolejowe będą honorowały w tym dniu karty powołania, wystawione z ważnością do 7. 11. b. r.

Pierwsza transakcja na eksport węgla karwińskiego

Gdynia, 31. 10. PAT. Jedna z firm eksportowych w Gdyni i Gdańsku zawarła w tych dniach z biurem sprzedaży węgla i koks kopalni karwińskich pierwszą transakcję na eksport węgla dla wielkich pieców w Holandii. Pierwszy transport wynosi na razie 3 tys. ton i traktowany jest jako ładunek próbny. Węgiel odprawiony zostanie do miejsca przeznaczenia w początkach listopada drogą morską. Pertraktacje w sprawie dalszych transportów węgla karwińskiego są w toku.

Wyrok za zniesławienie Z. N. P.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 31. 10. (Sin). W dniu dzisiejszym zapadł wyrok przeciwko redaktorowi „Gońca Warszawskiego“ o zniesławienie Związku Nauczycielstwa Polskiego. Redaktor pisma został skazany na 6 miesięcy z zawieszeniem. W motywach Sąd podał, że dowód prawdy nie został przeprowadzony. Jako okoliczność łagodzącą Sąd wziął pod uwagę, że Z. N. P. w działalności swej przekroczył pewne minimum zainteresowania działalnością organizacji społeczno-zawodowych i stąd powstało zainteresowanie działalnością związku.

Niezwykły wypadek

Stambuł, 31. 10. PAT. Cała prasa turecka zamieściła wiadomość o niezwykłym wypadku, który zdarzył się w Adapazarze. Młody człowiek imieniem Dżihal został zrzucony przez konia z mostu nad rzeką Sakarya z wysokości około 80 metrów. Będąc dobrym pływakiem, Dżihal uratował się cudem, nie odnosząc, jak twierdzą pisma, nawet najmniejszych zranień.

Czertok i Ben Cwi w Londynie

Londyn, 31. 10. ŻAT. Do Londynu przybyli samolotem z Palestyny M. Czertok i Ben Cwi, którzy natychmiast po przybyciu odbyli szereg konferencji w sprawie sytuacji politycznej w Palestynie.

Przesyłki pocztowe do Palestyny

Warszawa, 31. 10. (A) Dyrekcja pocztowa w Warszawie otrzymała zawiadomienie od zarządu poczty w Palestynie, że listów wartościowych i przesyłek pocztowych nie należy nadsyłać do wszystkich palestyńskich urzędów pocztowych, a jedynie do Jerozolimy, Haify, Jaffy i Ramaila. W związku z tym Ministerstwo Poczty i Telegrafów rozesłało okólnik do urzędów pocztowych w Polsce, podając te 4 miejscowości.

Jak wynika z oświadczenia zarządu pocztowego, miasto Tel Awiw zostało zaliczone do tych, dokąd nie można wysyłać listów wartościowych i paczek, a wobec tego, że listy takie można wysyłać do Jaffy, należy przypuszczać, że zachodzi tu jakieś nieporozumienie, że miasto Tel Awiw nie zostało wymienione przez omyłkę.

Sensacyjna pogłoska o b. muftim

Jerozolima, 31. 10. PAT. Wśród angielskich urzędników administracji palestyńskiej obiega sensacyjna pogłoska, iż rząd brytyjski nosi się z zamiarem zaproszenia muftiego, jako najwyższego przedstawiciela Arabów palestyńskich do rokowań nad ukształtowaniem przyszłości politycznej Palestyny.

* * *

Jerozolima, 31. 10. ŻAT. Terroryci podpaliли największy skład drzewa w Palestynie w pobliżu portu jaffskiego, należący do Araba. Straty wynoszą 20.000 funtów.

* * *

Jerozolima, 31. 10. ŻAT. Gafir 24letni Cwi Diamand, który został zraniony przez terrorystów 10 września, zmarł dziś w szpitalu w Tel Awiwie na skutek odniesionych ran.

Zamierzona dymisja Vanderveldego

Bruksela, 31. 10. (R) W tutejszych kołach politycznych liczą się z możliwością, że Vandervelde na mającym nastąpić w najbliższym czasie kongresie partii socjal-demokratycznej zrzeknie się godności przewodniczącego partii.

Przyczyną decyzji Vanderveldego jest stanowisko partii socjal-demokratycznej, aprobującej postanowienie min. Spaaka wysłania do Burgos oficjalnego reprezentanta Belgii.

Przeciw zakupom srebra przez skarb U. S. A.

Nowy Jork, 31. 10. (R) Komitet finansowy izby handlowej stanu nowojorskiego przedłożył prezydentowi Rooseveltowi oraz kongresowi rezolucję domagającą się czym prędzej uchwalenia ustawy z r. 1934 o zakupach srebra przez skarb U. S. A. Rezolucja żąda, aby skarb wstrzymał zakupy srebra i czynienie w ten sposób bardzo poważnych, a zupełnie niepotrzebnych wydatków. Komitet dodaje, że zakupy srebra kosztowały dotychczas skarb 1 miliard dolarów.

Ks. Alba dementuje

Londyn, 31. 10. (R) Generalny agent rządu powstającego w Londynie ks. Alba ogłosił komunikat, w którym twierdzi, że wiadomości prasy londyńskiej, jakoby gen. Franco ostrzegł Foreign Office, że zamknie porty hiszpańskie dla wszystkich statków brytyjskich w wypadku ogłoszenia wyroku przeciwko Hiszpanii powstającej, są pozbawione wszelkich podstaw.

Ślub ks. de Ancona

Berlin, 31. 10. (t) W Monachium odbył się ślub ks. Eugeniusza de Ancona z księżniczką Łucją de Bourbon, w którym wziął udział włoski następca tronu ks. Humbert.

Współpracownik b. prem. Brody'ego zostanie aresztowany?

Praga, 31. 10. PAT. Poza nieudaną manifestacją w Użhorodzie władze czeskie i współpracownicy premiera Wołoszyna usiłowali zorganizować podobne manifestacje w szeregu innych miast Rusi Podkarpackiej. Wszędzie jednak ludność zajmowała wrogą postawę przeciwko organizatorom manifestacji, z których wielu zostało dotkliwie pobitych.

Prasa czeska przemilcza całkowicie te wydarzenia.

Jak donoszą dzienniki czeskie, wczoraj po południu przejeżdżał przez Mukaczewo minister Fencik, który był, jak wiadomo, bliskim

współpracownikiem aresztowanego premiera Brody'ego. Na cześć ministra Fencika miejscowa ludność zorganizowała spontaniczną manifestację, która jednak natychmiast po wyjeździe min. Fencika została rozprószona przez policję.

W tutejszych kołach politycznych rozeszły się pogłoski o możliwości wydania przez władze czeskie zakazu aresztowania min. Fencika. Wskazać należy, że aresztowanie drugiego z kolei popularnego na Rusi Podkarpackiej działacza wywołać mogłoby bardzo silną reakcję ze strony miejscowej ludności.

Wydobycie dalszych ofiar pożaru marsyjskiego

Marsylia, 31. 10. (R) Dziś wydobyto spod gruzów „Nouvelles Galeries“ 27-me zwłoki. Są to zwłoki kobiety, a zidentyfikowane będą mogły być jedynie na podstawie strzępka materiału oraz guzika.

Praca nad usuwaniem rumowisk jest niesłychanie utrudniona z powodu licznych belek żelaznych, pozostałych z żelbetonowej konstrukcji. Inżynierowie kierujący pracami przewidują, iż ukończone one zostaną w ciągu dwóch dni. Podziemia „Nouvelles Galeries“ są zalane wodą. W bibliotece miejskiej w przybra-

nej czernią sali złożono w trumnach wydobyte dotychczas zwłoki. Są one do tego stopnia zwęglone, iż identyfikacja ich nastąpić może jedynie na podstawie znalezionych przy nich drobnych przedmiotów, jak pierścionki, klucze i t. d.

* * *

Marsylia, 31. 10. (R). Spod ruin spalonej twz. „nowej galerii“ wydobyto zwłoki dalszych ofiar pożaru, których liczba wzrosła obecnie do 31. Zwłoki są przeważnie całkowicie zniekształcone.

Masowe zatrucie wędlinami

Katowice, 31. 10. (K) W Niedobczycach, pow. rybnicki, miało miejsce masowe zatrucie wędlinami, po spożyciu których zachorowało 26 osób. Lekarz weterynaryjny stwierdził, że wędliny zatrute były włośnicą. Stan kilkunastu chorych jest b. poważny.

Robotnik rażony prądem

Katowice, 21. 10. (K) W podziemiach kopalni „Katowice“ wydarzył się tragiczny wypadek. Konduktor kolejki górniczej, Emil Wasyl z Siemianowic wyskoczył w czasie jazdy z wa-

gonu, przy czym dotknął plecami drutu o wysokim napięciu. Rażony prądem elektrycznym, nieszczęśliwy robotnik padł trupem na miejscu.

Zapalił się pył w kopalni

Chorzów, 31. 10. PAT. W kopalni „Wyzwolenie“ w Łagiewnikach na skutek wybuchu zapalił się pył węglowy, przy czym jeden robotnik odniósł poparzenia. Trzech innych doznało lekkich poparzeń. Wypadek jest przedmiotem dochodzeń urzędu górniczego.

Pyton indyjski szczęśliwie odnaleziony

Londyn, 31. 10. (R) Pyton indyjski, który znikł z mieszkania swego właściciela Conan-Doyle'a, został dziś po południu odnaleziony pod pokrowcem fotela. Ślady wskazują, że pyton schował się w kominku, gdzie szukał pożywienia. Po nasyceniu głodu pyton schował się pod pokrowcem i zasnął.

Katastrofa tramwajowa koło Prateru

Berlin, 21. 10. PAT. W Wiedniu na drodze, wiodącej na Prater, wydarzyła się katastrofa tramwajowa, spowodowana zepsuciem się hamulców. Doszło do zderzenia się dwóch wagonów kolejki elektrycznej. 14 osób ciężko i ciężko rannych musiano odwieźć do szpitala.

Zderzyły się dwa samoloty

Rio de Janeiro, 31. 10. (R) Dziś w ostatnim dniu brazylijskiego tygodnia lotniczego zderzyły się na lotnisku w Rio de Janeiro dwa samoloty. Załoga jednego z samolotów zdołała ocalać, podczas gdy piloci drugiego spadli w morze i zatonęli.

Karabin maszynowy — na sali dancinowej

Helsinki, 31. 10. PAT. Wczoraj w nocy na dancingu w Grand Hotelu podczas występu,

WPani Blance STRASSBERGOWEJ z powodu przedwczesnego zgonu Jej ukochanego Brata

bl. p. INZ. BOLESŁAWA BRUNO STAIERA

składa wyrazy głębokiego współczucia
PERSONAL
13737g
KRAJOWYCH ZAKŁADÓW KONFEKCYJNYCH
S. STRASSBERG I SKA
Kraków.

—oo—

NASZEMU SZEFOWI z powodu zgonu Jego Zony
bl. p. OLGII GÜNZ
jakoteż pozostałej Rodzinie, wyrażamy szczerze współczucie.
PERSONAL FIRMY „CENTROFARB“
5108g
Kraków.

„Wysokie“ ceny zapalek budzą w Szwecji niezadowolenie

W niektórych kołach szwedzkich panuje obecnie niezadowolenie z powodu rzekomo zbyt wysokich cen zapalek. Koła te zamierzają nawet podjąć akcję na rzecz dalszej obniżki cen.

Jest to fakt o tyle charakterystyczny, że pudełko zapalek kosztuje w Szwecji, w przeliczeniu na naszą walutę ok. 1½ grosza, odpowiadając przy tym rozmiarami pudełka, sprzedawanemu w Polsce po 8 gr.

popisujący się w strzelaniu z karabinu maszynowego artysta ugodził kulą w głowę siedzącego przy stoliku szturmana statku „Posejdon“ Lefstroma, który zwałił się na podłogę, zalewając się krwią. Na sali wybuchła panika. Rannego szturmana przewieziono do szpitala, gdzie walczy ze śmiercią.

Rada ministrów przyjęła projekt ustawy skarbowej

Warszawa, 31. 10. PAT. Dnia 31 października b. r. odbyło się pod przewodnictwem premiera gen. Sławoj Składkowskiego posiedzenie Rady Ministrów.

Na posiedzeniu tym Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy skarbowej na rok 1939/40 wraz z preliminarzem budżetowym na ten okres.

Preliminarz budżetowy 1939/40 zamyka się w dochodach i wydatkach kwotą 2.523 mil. zł. z drobną nadwyżką dochodów nad wydatkami i będzie, licząc od roku budżetowego 1936/37 czwartym z kolei zrównoważonym budżetem państwa.

Budżet na rok 1938/39 ustala, jak wiadomo, wydatki i dochody w kwocie okr. 2.475 mil. zł.

— nowy preliminarz jest zatem wyższy o kwotę okr. 48 mil. zł., czyli o 1,94 procent.

Z kwoty, o którą podwyższono preliminarz budżetowy na rok 1939/40 przypada 21,7 mil. zł. na budżet Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, z przeznaczeniem przede wszystkim na cele szkolnictwa ogólnokształcącego.

Pozostały wzrost został spowodowany w przeważającej mierze koniecznością podwyższenia obsługi długów oraz pokrycia zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających z obowiązujących ustaw, zwłaszcza w zakresie dopłat Skarbu Państwa do ubezpieczeń społecznych, oraz emerytur i rent inwalidzkich.

Kwota preliminowanych na rok 1939/40 dochodów jest wyższa od dochodów budżetu roku 1938/39 o okr. 48 miln. zł., bez nałożenia nowych obciążeń.

Następnie Rada Ministrów przyjęła projekt dekretu Prezydenta Rzplitej w sprawie tymczasowego uregulowania ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego. Dekret ten reguluje kwestię udzielania zasiłków dla osób, które są uprawnione do świadczeń z czechosłowackich instytucji ubezpieczeniowych, a którym z powodu zamieszkania w Polsce instytucje czechosłowackie świadczeń nie udzielają.

Z kolei Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenie o zmianie granic powiatów sandomierskiego i tarnobrzesckiego. Zmiany te polegają na włączeniu do powiatu sandomierskiego terenu prawej strony Wisły w powiecie tarnobrzesckim, mającego charakter dzielnicy podmiejskiej Sandomierza i z miastem tym ściśle gospodarczo zespolonego.

Rekonstrukcja gabinetu brytyjskiego

Londyn, 31. 10. (T). Po posiedzeniu gabinetu ogłoszono nominacje, względnie zmiany w składzie rządu brytyjskiego. Dotychczasowy lord prezydent tajnej rady królewskiej lord Hailsham, który przechodził niedawno ciężką chorobę i którego zły stan zdrowia już od pewnego czasu zapowiadał wycofanie się z rządu, ustąpił, a na jego miejsce prezydentem tajnej rady

królewskiej mianowany został lord Runciman, który po rocznej nieobecności powraca znowu do gabinetu.

Bardzo ciekawą jest nominacja sir Andersona lordem strażnikiem tajnej pieczęci. Sir Anderson zajmuje to stanowisko wobec nominacji dotychczasowego lorda strażnika tajnej pieczęci lorda de la Warra na ministra oświaty.

Lord Anderson mianowany jest obecnie lordem strażnikiem tajnej pieczęci poto, aby zająć się zorganizowaniem tzw. cywilnej obrony państwa.

Co do wakującego po śmierci lorda Stanleya stanowiska ministra dominiów, to resort ten powierzono na razie ministrowi kolonii Malcolmowi Mac Donaldowi.

Co się tyczy ministerstwa zaopatrzenia wojennego, to na razie, jak się wydaje, projekt utworzenia takiego urzędu został porzucony. Możliwe, że przeprowadzone będą pewne zmiany organizacyjne w ramach stanowiska ministra koordynacji obrony narodowej i że sprawa zaopatrzenia poddana będzie właśnie jego kompetencji.

B. prem. Blum za dwustronnymi paktami wzajemnej pomocy

Paryż, 31. 10. (t) Na łamach prasy francuskiej od dłuższego czasu toczy się zasadnicza dyskusja na temat nowej orientacji polityki zagranicznej Francji wobec całkowitego załamania się dotychczasowego systemu opartego z jednej strony na traktacie wersalskim, a z drugiej strony na polityce zbiorowego bezpieczeństwa i paktu Ligi Narodów. Na szczególną uwagę zasługuje w tej dyskusji pierwsze wystąpienie na ten temat przewodcy franc. partii socjalistycznej p. Bluma, który odpowiadając zwolennikom tezy izolowania Francji od spraw europejskich, wystąpił na łamach „Populaire’a” z apelem na rzecz oparcia bezpieczeństwa Francji na dwustronnych paktach wzajemnej pomocy. Im bardziej Liga Narodów jest osłabiona i im bardziej pakt Ligi Narodów jest zapoznawany w polityce międzynarodowej tym większe znaczenie dla bezpieczeństwa Francji nabierają poszczególne pakt wzajemnej pomocy. Któż może zaprzeczyć — oświadcza b. premier, iż pozycja Francji po układach monachijskich stała się wysoce wrażliwa i wysoce niebezpieczna? Któż może dawać wiarę wszelkiego rodzaju zapewnieniom i gwarancjom? Któż mógłby dalej posuwać tak daleko swą lekkomyślność, czy nawet szowinizm narodowy i wyobrażać sobie, iż Francja izolowana mogłaby sprostać trzem mocarstwom osi Berlin—Rzym—Tokio, którym do pomocy jeszcze może przyjść Hiszpania gen. Franco. Francja nie może pozostać izolowana bez narażenia na szwank swego bezpieczeństwa.

Pakt wzajemnej pomocy przedstawiają więc dla Francji w obecnej sytuacji bardziej niż kie-

dykolwiek zasadnicze znaczenie. Pakty te muszą mieć jednak charakter wzajemny, a nie być zobowiązaniami jednostronnymi ani też nie mogą działać tylko w jednym kierunku, tak jak to sobie często wyobraża naiwny egoizm wielu Francuzów. Pakty te zobowiązywać muszą

Przedwczesny optymizm w sprawie paktu o nieagresji między Francją a Niemcami

Paryż, 31. 10. PAT. Duże zainteresowanie w kołach dyplomatycznych Paryża wywołała konferencja, jaką odbył w poniedziałek rano min. Bonnet z nowomianowanym ambasadorem francuskim w Rzymie p. Francois Poncet. Według informacji z kół politycznych, tematem tej rozmowy było sprawozdanie p. Francois Poncet z jego ostatniej konferencji w Berlinie, a przede wszystkim ustna relacja z rozmowy, jaką odbył przed swoim wyjazdem z Niemiec z kanclerzem Hitlerem.

Jednocześnie min. Bonnet osobiście udzielił instrukcyj ambasadorowi Francois Poncet co do jego akcji dyplomatycznej w Rzymie.

O ile chodzi o stan rozmów francusko-niemieckich, to w kołach politycznych Paryża coraz bardziej utrwała się przekonanie, iż sprawa rokowań dyplomatycznych między Berlinem a Paryżem będzie wymagała jeszcze dużo czasu i że optymizm, jakiemu dawały wyraz niektóre koła polityczne francuskie co do możliwości szybkiego zawarcia paktu nieagresji między Francją a Niemcami jest jeszcze przed-

Francję wobec innych państw tak samo jak zobowiązują te państwa wobec Francji. Dłaczegóż pakty te miały być szanowane przez inne państwa, skoro nie istnieje pewność, że będą szanowane przez Francję?

Przewódca socjalistów francuskich kończy swe wywody stwierdzeniem, iż poszanowanie powziętych zobowiązań i podpisów położonych pod traktatem, jest jednym z nieodzownych warunków bezpieczeństwa Francji.

Artykuł ten posiada tym większe znaczenie, iż p. Blum od wielu lat odgrywał w opinii francuskiej rolę rzecznika zbiorowego bezpieczeństwa i polityki genewskiej.

wczesny. W Paryżu coraz bardziej utrwała się przekonanie, iż Berlin będzie czekał z zaangażowaniem się na ostateczne wyjaśnienie się wewnętrznej sytuacji we Francji.

O ile chodzi o zadania, jakie oczekują ambasadora francuskiego w Rzymie, to — według opinii paryskich kół politycznych — dadzą się one ująć w następujące zasadnicze punkty: 1) Załatwienie problemu hiszpańskiego, jako wstępu do normalizacji stosunków na Morzu Śródziemnym. Koła francuskie wyobrażają sobie tę normalizację przez dołączenie do paktu angielsko-włoskiego takiego samego paktu między Włochami a Francją. 2) Ustalenie i rozgraniczenie wpływów politycznych i gospodarczych Francji, Włoch i Anglii w Afryce i na Bliskim Wschodzie. 3) Stabilizacja Europy środkowej, reorganizacja gospodarcza i finansowa państw zagłębia dunajskiego. 4) Normalizacja stosunków gospodarczych, demograficznych, turystycznych i intelektualnych między Francją i Włochami.

Taryfy kolejowe na Śląsku Zaolzańskim

Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie podaje do wiadomości zainteresowanych, że zarządzenie w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej taryf osobowych, bagażowych i ekspresowych komunikacji wewnętrznej P. K. P. na odzyskane Ziemię Śląska Cieszyńskiego jest do przegłędnięcia w biurze Izby przemysłowo-handlowej w Kra-

kowię, pokój Nr 16 w godzinach urzędowych.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie podaje do wiadomości zainteresowanych, iż w czasie od 29 października do 30 listopada br. miarodajną dla załadowania węglarek o ładowności 30 ton, węglem kamiennym, brykietami z węgla kamiennego i miałem węglowym nie jest wypisana na niej ładowność 30 ton, lecz 34 tony, do których podwyższona się ładowność tych węglarek. Równocześnie podwyższona się nośność wymienionych wę-

glarek do 35 ton.

Wystawa kartograficzna w Krakowie

W związku z obradującym w Krakowie 2-gim zjazdem komisji naukowych badań ziem wschodnich w Instytucie Geograficznym U. J. została otwarta nader interesująca wystawa kartograficzna, poświęcona Karpatom polskim.

Kronika krakowska

DYŻURY APTEK

Dziś mają dyżur nocny apteki: Rynek gł. 42, Floriańska 15, Karmelicka 9, Zwierzyniecka 7, Dietla 76, Al. Listopada 17, Brodzińskiego 1, Mogilska 16.

Inwestycje w gazowni krakowskiej

Krakowska Gazownia Miejska uruchomiła dalsze 2 nowe bloki 10-piętrowych pieców wytwórczych sprawności 20.000 m. sześć. gazu na dobę. Piece te w łączności z nowym piecem nr. V (10.000 m. sześć.), przedstawiają w czerwcu br. oraz 2 piecami starymi, będącymi jeszcze w ruchu (20.000 m. sześć.), przedstawiają łączną sprawność 50.000 m. sześć. gazu na dobę.

Poza tym w toku są prace nad rozbudową sieci gazowej, zwłaszcza wysokoprężnej.

Wielkie te inwestycje wykonywane kosztem powyżej 1 miliona zł. są częścią 10-letniego planu inwestycyjnego Gazowni i mają na celu pokrycie stale wzrastającego zapotrzebowania gazu przez mieszkańców miasta Krakowa.

Zażyła 30 „kogutków“

Wczoraj w godzinach wieczornych interweniowało Pogotowie Ratunkowe przy ul. Barskiej 29, gdzie Katarzyna Wołek, lat 54, usiłowała popełnić samobójstwo przez zażycie około 30 proszków na bóle głowy „kogutków“. Przyczyną desperackiego kroku były niesnaski rodzinne.

Po udzieleniu pierwszej pomocy przewieziono ją do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

—oo—

— ACHDUT. Dziś we wtorek o godz. 7 punktualnie nadzwyczajnie plenarne zebranie członków. Sprawy b. pilne. Obecność wszystkich wymagana.

—oo—

— JAK POZNAJE SIĘ W PISMIE SKŁONNOŚCI HISTERYCZNE? W środę, godz. 19.30 w sali odczytowej przy ul. Dunajewskiego 7 powtórzenie odczytu Emila Dalewskiego pt. „Jak poznaje się w piśmie skłonności histeryczne?“. Po odczyty grafologiczne oceny pism przyniesionych przez słuchaczy.

—oo—

— WIZO. Z powodu przeszkód technicznych, zapowiedziana na dzisiaj herbatka, nie odbędzie się.

—oo—

— WPISY DODATKOWE NA NOWE KURSY ŻYD. TOW. GIMN. przyjmuje się — w miarę wolnych miejsc — w sekretariacie Z. T. G. Boczna Skawińska 13. telefon 215-84. — Szatnie i szala centralnie ogrzewane.

—oo—

— ZWIĄZEK ZAWODOWY ŻYDOWSKICH PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH w Krakowie, pl. WW. Świętych 8, zwołuje na dziś, wtorek o godz. 8 wiecz. plenarne zebranie członków. Obecność wszystkich konieczna.

Województwo krakowskie zebrało półtora miliona na F. O. N.

W lipcu roku 1937 zawiązał się w Krakowie komitet, który z okazji 10-lecia sprawowania urzędu przez P. Prezydenta R. P. prof. Mościckiego, postanowił zebrać jeden milion zł., jako dar na F. O. N. na wypadek wojny. Akcja komitetu dobiega obecnie końca. Zostanie ona zakończona z końcem listopada.

Wczoraj wieczorem odbyło się na Ratuszu krakowskim posiedzenie wojewódzkiego komitetu F. O. N. w Krakowie.

Posiedzenie zagał p. wojewoda krakowski dr. Tymiński, który na wstępie przedstawił cele komitetu, po czym wiceprezydent dr. Klimiecki złożył sprawozdanie z działalności komitetu.

Do rąk komitetu wojew. wpłynęło 818.966 zł., co wynosi 33 gr. na głowę w woj. krakowskim. Ponadto do komitetu głównego F. O. N. wpłynęło z woj. krakowskiego 474 tys. zł., a sprzętu wojennego zakupiono za 331 tys. zł. Ogółem wpłaciło woj. krakowskie 1,620 tys., co wynosi ponad 1 zł. na głowę.

Na pierwszym miejscu akcji zbiórkowej znajduje się Żywiec-Miasto, gdzie na głowę wypada 2.35 zł., dalej Szczakowa 2.34, Kraków 1.34, Andrychów 1.28, Muszyna 1.24, Krynica 1.09.

Po złożeniu sprawozdania komitet przyjął je do wiadomości oraz uchwalił prowadzić akcję zbiórkową do końca listopada.

Jiszuw demonstruje gotowość do obrony

Jerozolima, 31. 10. (ŻAT) Dzień dzisiejszy stał w Palestynie pod znakiem zademonstrowania woli jiszuwu przetrwania ciężkich czasów, przygotowania się do wywalczenia lepszej przyszłości. Od godz. 12 w południe przerwało wszelką pracę w mieście i na wsi, fabryki, biura i przedsiębiorstwa handlowe były zamknięte. Po południu we wszystkich miastach i koloniach odbyły się masowe wiece, na których dano wyraz z jednej strony solidarności jiszuwu ze skupieniami żydowskimi na całym świecie, z drugiej zaś — zdecydowaniu jiszuwu wytrwania w walce o wielką żydowską Palestynę.

Waad Leumi wydał odezwę, w której pod-

kreśla nieugiętą wolę jiszuwu do pracy i rozwoju, odrzuca wszelką próbę zastanowienia lub nawet skrócenia praw żydowskich do aliji. Waad Leumi wystosował apel do rządu palestyńskiego o włączenie do systemu bezpieczeństwa kraju gotowej do obrony młodzieży żydowskiej. Do narodu żydowskiego w krajach diaspory Waad Leumi wydaje apel nie tracenia ducha mimo ciężkiej sytuacji do wspomagania jiszuwu w walce o silną żydowską Palestynę.

W ciągu dnia prowadzono bardzo intensywną akcję na rzecz Kofer hajiszuw pod hasłem zebrania w ciągu najbliższych 6 miesięcy co najmniej 200 tysięcy funtów na specjalny fundusz obrony jiszuwu.

Z Czechosłowacji chce emigrować 50 tysięcy uchodźców sudeckich w tym 15 tysięcy Żydów

Praga, 31. 10. PAT. Od kilku dni bawi w Pradze brytyjski komisarz dla spraw uchodźców czesko-słowackich sir Ronald Macleay, który omawia z członkami utworzonego tu pod przewodnictwem posła angielskiego Newtona komitetu pomocy uchodźcom, sprawy związane z organizacją emigracji uciekinierów z terenów sudecko-niemieckich. Fundusze zebrane przez społeczeństwo i organizacje angielskie zużyte być mają na cele finansowania

emigracji, która jednak jak dotąd natrafia na znaczne trudności ze względu na brak zezwoleń ze strony zainteresowanych rządów na osiedlanie większych grup emigrantów. Na razie, jak słychać, istnieje możliwość umieszczenia w krajach europejskich i kolonialnych co najwyżej kilku tysięcy wychodźców, podczas gdy ogólna liczba osób, pragnących wyemigrować z Czechosłowacji wynosi około 50 tys. osób, z czego około 15 tys. samych Żydów.

Sluchowisko radiowe, które wywołało panikę w U. S. A.

Londyn, 31. 10. PAT. Reuter donosi z Nowego Jorku o niezwykłym przejawie masowej paniki w St. Zjedn. spowodowanej audycją radiową. Radiostacje amerykańskie nadały w niedzielę sluchowisko oparte na znanej powieści fantastycznej Wells'a pt.: „Wojna światów“. Powieść ta przedstawia inwazję istot żyjących na Marsie, które wystrzelone zostały w pociskach z Marsa na Ziemię, gdzie szerzą mord i zniszczenie wśród mieszkańców naszej planety. Autor sluchowiska przeniósł walkę między mieszkańcami Marsa i Ziemi na obszar St. Zjedn., wymieniając rozmaite miasta amerykańskie, gdzie pojawili się „marsjanie“ i gdzie toczyły się walki między potwornymi istotami z Marsa a wojskami St. Zjedn. Armia amerykańska bombardowała przybyszów z obcej planety pociskami ciężkiej artylerii i wystawiła przeciw nim czołgi.

Sluchowisko było tak realistyczne, że mnóstwo radiosłuchaczy w Stanach Zjedn. ogarnęła panika. Masowa histeria ogarnęła wielu radiosłuchaczy i w niektórych dzielnicach Nowego Jorku ludność w panice zaczęła ewakuować swe mieszkania i opuszczać miasto. Niebawem wprost rozmiary przybrała panika w dzielnicy murzyńskiej Nowego Jorku Harlem, gdzie tłumy murzynów z dzikim krzykiem przebiegały ulice, tratując się nawzajem. Nastroje paniczne ogarnęły nie tylko Stany Zjednoczone, ale i Kanadę, gdzie tysiące radiosłuchaczy opanowanych niepokojem, zapytywały redakcje pism i radiostacje o szczegóły ataku mieszkańców Marsa na Stany Zjednoczone.

Londyn, 31. 10. PAT. Słynny pisarz H. G. Wells zapytany przez przedstawiciela Reutera w sprawie paniki, wywołanej w Ameryce przez sluchowisko radiowe, oparte na jego powieści p. t. „Wojna światów“ oświadczył: Prawa do nadania sluchowiska osnutego na tle mej noweli sprzedałem rozgłośni „Columbia Broadcasting Company“. W umowie powiedziane jednak było wyraźnie, iż jest to historia fantastyczna. Nie dałem zezwolenia na przeprowadzenie jakichkolwiek zmian, któreby mogły sprawić, iż opowiadanie to wzięto za fakt realny

Bombardowanie Walencji

Walencja, 31. 10. PAT. Dziś o godz. 10.45 pięć samolotów powstańczych bombardowało obiekty wojskowe w porcie Walencji. Wyrządzone szkody są bardzo znaczne.

Przewidywany przebieg pogody w dniu 1 listopada br.: Ranek chmurny i mglisty. W ciągu dnia większe rozpozgodzenia. Temperatura około 15 st. Słabe wiatry z kierunków zachodnich.

Siódma ofensywa na przyczółki mostowe

Barcelona, 31. 10. PAT. Komunikat wojsk rządowych donosi, że wojska gen. Franco po raz siódmy rozpoczęły ofensywę na przyczółki mostowe odcinka Ebro. Wojska gen. Franco wspomagane lotnictwem i artylerią podjęły natarcie w górach. Pandol pod Salvatierra. W górach Caballo walki były szczególnie zacięte. Walki trwają nadal. Lotnictwo republikańskie straciło w ciągu dnia 5 samolotów nieprzyjacielskich.

KUPON ZNIŻKOWY DO KIN ATLANTIC

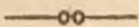
Ważny 1 listop. — Wyciąć i przedłożyć do wymiany. w Kolekturze Zw. Inwalidów, Grodzka 59 w Perfumerii N. Meersanda św. Marka 20 lub w Adm. „N. Dziennika“ Orzeszkowej 7

Z teatru, literatury i sztuki

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś po południu pełna humoru komedia J. Korzeniowskiego „Stary mąż”. Wieczorem komedia A. Grzymały-Siedleckiego „Ormianin z Bejruthu”. Jutro po cenach znizonych „Konsarz” M. Acharda. W czwartek również po cenach znizonych „Gdzie diabeł nie może...”.

— „BALLADYNA” Juliusza Słowackiego z Zofią Jaroszewską w roli tytułowej będzie najbliższą premierą teatru miejskiego. Próby odbywają się od dłuższego czasu pod kierunkiem dyr. K. Frycza.

— OSTATNIE PRZEDSTAWIENIE „GOLDGREBER” I „NADZIEI”. Z powodu ogromnego powodzenia, jakie osiągnęły świetna komedia Szalom Alejchema „Goldgreber” i doskonała sztuka Heijermansa „Nadzieja”, kierownictwo „Naj-teatru” postanowiło wstrzymać jeszcze przez kilka dni obydwie te spektakle na afiszu. W ten sposób, ta część publiczności, która dotychczas jeszcze nie zdążyła zobaczyć tych przedstawień „Naj-teatru” będzie miała sposobność uczynić to w ciągu najbliższych dni. Dziś 2 przedstawienia: o godz. 4 pop. po cenach znizonych „Goldgreber”, o godz. 8.45 wiecz. „Nadzieja”.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO

Wtorek, godz. 4 pop.: „Stary mąż”, godz. 8 wiecz.: „Ormianin z Bejruthu”

TEATR ŻYDOWSKI, BOCHEŃSKA 7.

(Zespół warszawskiego „Teatru Nowego”)

Wtorek, godz. 4 pop. „Goldgreber”, godz. 8.45 wiecz.: „Nadzieja”

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ADRIA: „Profesor Wilczur” (K. Junosza Sępowski, Barszczewska).

APOLLO: „Miłość w dżungli” (Dorothy Lamour“)

ATLANTIC: „Ośma żona Sinobrodego” i „Rapsodia”.

LOPP: „Pani Walewska” (Greta Garbo i Charles Boyer).

PROMIEN: „Robin Hood” (Errol Flynn i Olivia Havilland).

SCALA: „Rosalie” (Eleanor Powell i Nelson Eddy).

STELLA: „Ludzie Wisły” (St. Wysocka).

SZTUKA: „Pościg” (Joan Bennet i Randolph Scott).

SWIT: „Królewna Śnieżka” (Chór Dana)

UCIECHA: „Gehenna” wg. pow. H. Mniszek

WANDA: „Ludzie za mgłą” (Michele Morgan i Jean Gabin).

Zginęły

na dworc w Katowicach, w sobotę 29 października wieczorem 3 walizki oraz teczka, pozostawione chwilowej opiece niejakiego starszego Żyda reb Ele (nazwisko nieznane), który znajdował się w towarzystwie swej siostry, Grünfeldowej, z Kolonii. Proszę usilnie o odesłanie tych bagaży, zawierających cały mój dobytek, na adres: Ożjasz Kellner, Łąmanowa.

Różne

ZGUBIONO 29. X. torebkę damską, zawierającą dokumenty, losy i klucze, uczciwy znalazca proszony jest o zwrót za wynagrodzeniem na adres Zofia Weissowa, — Kraków, Starowiślna 28 — 5412b

2-GI Specjalny 6-cio tygodniowy „Kurs Podatkowy” rozpoczyna się 14 listopada. Wykłady będą delegacji Izby Skarbowej. — WPISY przyjmuje Oddział Związku Księgowych w Polsce. Kraków, Al. Krasińskiego 28 — tel. 149-07. 7868k

KATOWICE. Radiotechnik elektrotechnik fachowiec — sprawnia solidnie radioaparaty. Zabrska 1/11. 5128g

TKALNIA dywanów artystycznych i chodników, przeniesiona z ul. Bonerskiej na STAROWIŚLNA 49. 5309g

PONCZOCHY GUMOWE na żyłki „LASTEX” i in. wszelkiego rodzaju poleca A. Gronner, Kraków, św. Idziego 1 (róg Grodzkiej 69); telefon 118-50. 6712k

ZBIÓRKA na rzecz Stowarzyszenia „Eje Chaim” w dniu 19. maja b. r. przyniosła zł 85.— 5404g

Kupno

HALLO. Telef. 168-21. Garderobę noszoną kupuje, płacąc najwyższe ceny. Goldberg — Gazowa 11. 4934g

Kto jeszcze chce MŁODO WYGLĄDAĆ?

Pani Marcilla opowiada jak odmłodziła się o 10 lat

Sprawa Nr. 1783: Fotografie wskazujące niezwykłą poprawę osiągniętą przez panią Fany Marcilla

I PANI MOŻE OSIAGNAĆ TO SAMO!
Zwrot pieniędzy gwarantowany — czytaj poniżej

Kobiety 60-cio lub 70-cio letnie u których zmarszczki znikły w ciągu 6-tu tygodni. Oto zdumiewające wyniki doświadczeń opowiedziane w pewnym wiedeńskim czasopiśmie. — Są to niezwykle wyniki odżywiania skóry za pomocą Biocelu — cennego, naturalnego składnika niezbędnego dla każdej młodej i niepomarszczonej skóry. Biocel wchodzi obecnie w skład każdej tuby Odżywczego Kremu Tokalon koloru różowego, apretowanego według oryginalnego francuskiego przepisu, znakomitego paryskiego Kremu Tokalon. Przeczytaj poniższy list w którym pani Fany Marcilla (fotografie jej są zamieszczone powyżej) opowiada o swym własnym doświadczeniu: „Wydaje mi się że to cud. Jeszcze przed dwoma miesiącami miałam zmarszczki i linie na czole, naokoło oczu i ust. Dziś wszystkie przyjaćki podziwiają moją gładką, jasną dzweczącą skórę. Radzę im wszyst-

kim, tak jak ja to uczyniłam, używać Odżywczego Kremu Tokalon Biocel. Niektóre wręcz wysłaly mnie póki same nie spróbowały tego kremu. Po stwierdzeniu zdumiewającego wyniku są narówni ze mną zachwycone”. Odżywczy Krem Tokalon należy stosować co wieczór. Odmładza skórę podczas snu. Budzisz się młodszą z każdym rankiem. Podczas dnia należy stosować Krem Tokalon koloru białego, który czyni skórę jasną, gładką, świeżą, usuwa wagi i rozszerzone pory. Wyniki osiągnięte w tysiącach wypadków były tak niezwykle, że śmiało możemy dać tę gwarancję pieniężną. Kup dziś jeszcze po 1 tubie każdego z Odżywczych Kremów Tokalon. Stosuj je według wskazówek w ciągu 10-tu dni. O ile nie będziesz zachwycona niezwykle szczęśliwym wynikiem, prześlij nam opakowanie nawet jeśli krem byłby wleję niż do połowy zużyty, a zwrócimy pieniądze w całości. Ontax, Warszawa, Stępińska 9.

KUPIE okazynie piec amerykański mały lub przenośny kafilowy. — Zgłoszenia: tel.: 115-23. 5399g

KAMIENICE — względnie willę komfortową obdużoną kupię. Kraków, telefon 155-24. 5406g

FACHOWCA — robotnika trykotarskiego z własnymi maszynami lub bez — poszukuję. Egzystencja zapewniona. Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika” pod 13727. 5408g

Sprzedaz

WYTWORNIA artystycznych samodziiałów meblowych poleca: obicia narzuty, dekoracje. Bogaty wybór. Ceny okazynie Thorn, Grodzka 42/5. 5304g

Najpewniejszą lokatą jest wkładka oszczędnościowa złożona

W SPÓŁDZ. BANKU KREDYTOWYM
KRAKÓW, STRADOM 13.

Prezes Zarządu: Abr. Nussbaum

Prezes Rady Nadzorczej: Radca Zygm. Aleksandrowicz

Interesy handlowe

POSZUKUJE spółnika do dobrze zaprowadzonego interesu towarów żelaznych i budowlanych z filią we większym miejscu kąpielowym, z kwotą 10—15.000 złotych. Zgłoszenia pod „Żelazo” — Biuro Ogłoszeń Statterra — Kraków. 7788k

AMERYKANSKA księgowość przebitkowa. REORGANIZACJE, Porady, Bilanse najtaniej poleca Biuro GRUNSTEINA — Kraków, Grodzka 28. 5386g

SPÓLNIKA współpracą komercyjną kapitałem obrotowym do produkcji eksportowym do produkcji eksportu. Admin. „Nowego Dziennika” „Eksport 7799” 7799k

NAROZNIK nowy, LUKSU-SOWO wykończony, 46 pokoi, ŚRÓDMIEŚCIE Krakowa, dochód ROCZNY 20.000, cena kupna 210.000.— GOTÓWKA 150.000.— KAMIENICA nowa, trzechpiętrowa, SUPERKOMFORTOWA, obok Alei SŁOWACKIEGO, dochód 8.100.— cena 98.000.— GOTÓWKA 70.000.— sprzedawca POSNER-BALKEN Kraków, Sebastiana 7. Telefon 143-63. 7787k

UWAGA. Nadoszedł wielki transport najnowszych materiałów bielskich na ubrania, palta i pokrycia futer po bardzo niskich cenach. Najtańszy skład bielskich resztek sukiennych. — J. MÜNTZ, Kraków, Stradom 16 w podwórzu. 754k

DIWANY ręczne perskie krajowe CERATY, linoleum, kapy, chodniki dla hoteli, OBICIA MEBLOWE i dekoracyjne, PŁACHTY na wozy. — Ceny wyjątkowo okazynie. — Na raty i gotówką. Halpern. Poselska 18. 7729k

PALTO GRANATOWE nowe na jedwabiu, KURTKE PODBITA FUTREM sprzedawca okazynie zakład krawiecki Henryka Eichenholza — Kraków, ul. Dunajewskiego 6. tel. 171-22. 5395g

MASZYNY do pisania nowe używane. Wielki wybór maszyn walizkowych. Wymiana starszych na nowe, dogodne spłaty. „Maszynodom” Max Lowenstein, — Kraków, Zwierzyniecka 4. 7804k

ZYWIECKIE oryginalne kilka dywanów z powodu wyjazdu okazynie sprzedawca Kraków, Wielopole 12 m. 5. Telefon 119-91. 7809k

KAMIENICA nowa, dwupiętrowa, bez PRZENOŚNIEGO, przystanek tramwajowy, dochód ROCZNY 3.500.— cena 37.000.— GOTÓWKA 26.000.— sprzedawca POSNER-BALKEN, Kraków, Sebastiana 7. Telefon 143-63. 7786k

450 GATUNKÓW ŚWIEŻYCH ZIOŁ leczniczych do nabycia w „Drogerii Nowoczesnej” Lehrfelda, Grodzka 35. 5289g

NADZWYCZAJNA okazja! KAMIENICA nowa, pełnokomfortowa, 35 pokoi, blisko KARMELICKIEJ, dochód ROCZNY 12.900.— cena kupna 120.000.— GOTÓWKA 90.000.— sprzedawca POSNER-BALKEN, Kraków, Sebastiana 7. Telefon 143-63. 7793k

OKAZYJNA sprzedaż sukna wełen, jedwabi „Bławatnia okazyna”, Krakowska 6 — I. p. 3117k

PYJAMY flanelowe, ciepła bielizna — poleca najtaniej Wytwórnia „Lira” — Szewska 18. 7719k

JEDYNA parcela w śródmieściu — zatwierdzony plan budowy 3. piętra front 4 piętra tylny trakt, 6 sklepów znacznie obciążona, posiadającemu gotówkę do natychmiastowej budowy okazynie do sprzedania. Zapytania pisemne do Admin. „Nowego Dziennika” pod 13697. 5396g

FORTEPIAN czarny, krótki, angielska mechanika, doskonały stan, oraz lampa elektryczna, ładna do sprzedania. Wybickiego 48 m. 6.

INSERATÓW DROBNYCH
nie przyjmują się telefonizacja tylko wprost w Administracji i wyłącznie za gotówkę

Początek szafrawa odbierać można tylko w ciągu 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia inseratu.

skóra musi oddychać

Oddychanie skóry, a dzięki temu odnawianie się tkanek, żywotność, dopływ krwi, jedność i zdrowy wygląd umożliwiają pory, nie zatkane złym pudrem. Nie zatyka porów, roślinny, nieszkodliwy, miękki, nadający cerze mat. świeżość i powal

huder
ABARID

Wolne posady

PANIENKĘ do sklepu biawatnego od zaraz przyjmuje. Klapholz, Kalwaryjska 3. 5413k

PRZEDSTAWICIEL poważny, dobrze wprowadzony w branżę kosmetyczno-perfumeryjnej, z dobrymi referencjami na woj. Krakowskie i Śląskie, poszukiwany. Oferty sub: „Perchemia“ — W-wa, ul. Miodowa 27 m. 4.

UDZIAŁOWCY do przemysłu, współpracę umysłową lub fizyczną poszukiwani. Udziały po 2.000 zł Admin. „Nowego Dziennika“ — „Praca 7796“. 7796k

POTRZEBNA zdolna podreeczna i ncezenia do krawieczyzny. Wtorek 9—11 Krakowska 32/3. 7795k

PIERWSZY sprzedawca — działu **KONFEKCIJ DAMSKIEJ**, władający biegłe językami polskim i niemieckim poszukiwany. W grę wchodzi wyłącznie pierwszorzędni specjaliści. Zgłoszenia z odpisami świadectw i fotografią skierować na adres „Rekord“ Biała Krakowska, 11 Listopada 9. 7345k

A. NUSSBAUM

Krakow, DIETLA 45

LINOLEUM I CERATA

WE WSZYSTKICH GATUNKACH

AKWIZYTORÓW (ki) do odwiedzania wytwornej klienteli prywatnej przyjmę. Kaucja zł 10.— Karmelicka 88 m. 11 godzina 15-ta. 7798k

Posad poszukują

FACHOWIEC im. i eksportowy 32 letni absolwent wiedeńskiej Akademii Eksportowej z długoletnią praktyką zagraniczną władający językami: polskim, niemieckim, czeskim, francuskim, angielskim i hiszpańskim poszukuje posady w przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym. — Oferty: Norbert Hoffman, Nowy Bogumin, ul. Plk. Zycza 447. 7807k

PRZEPISUJE na maszynie szybko, czysto, tanio. Telefon 117-86. 7792k

MODNIARKA wiedeńska samodzielna poszukuje posady. Zgłoszenia Lwów, — Biuro dzienników, Kościuszki 2. 7806k

POMOCNIK ślusarski po praktyce, pracował w warsztacie mechanicznym poszukuje pracy Informacje: Kraków, Bożego Ciała 17, m. 8. 5411g

25-LETNI szofer, kawaler, o długoletniej praktyce o kwalifikacji wojskowej — poszukuje posady. Zgłoszenia Firma „Stadion“, Będzin ul. Kołłątaja tel. 71386. 7763k

EKSPEDIENTKA branży galanteryjnej zdolna, wymowna, obejmuje posadę. — Oferty: Miodowa 39, m. 7. 5387g

PIELEGNIARKA do chorych ze świadectwami poszukuje zajęcia. Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod 13730. 5410g

HAFTOWANIE, endlowanie, mereżowanie, obciążanie guzików, najtaniej: ul. Grodzka 25, m. 4. 5244b

Lokale

LOKAL biurowy — dwie ubikacje zaraz do wynajęcia. Gertrudy 7. 7056k

TRZECHPOKOJOWE mieszkanie pełnokomfortowe — Starowiślna 95 — wolne. — Rozorca wskazuje. 7219k

1 POKOJOWE z kuchnią i 3 pokojowe z kuchnią i p. balkon, czynsz niski, Lubomirskich 23. 5401g

POSZUKUJE pokoju z rytualnym wiktem dla starszego pana, przy dobrej rodzinie, nie wyżej jak I piętro. Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod 13712. 5405g

KOMPLETNIE urządzone mieszkanie, umeblowane, 3 pokoje — kuchnia, komfort. Kraków, Rynek Główny. — Dzwonić 122-85. 5402g

POKÓJ z wejściem z klatki schodowej poszukiwany w śródmieściu. Oferty Admin. „Nowego Dziennika“ pod 13725. 5407g

OSTATNIE NOWOŚCI w WEŁNACH

zagranicznych i krajowych na pulowery, zakłady i kostiumy po cenach fabrycznych.

HOROWITZ, Kraków, GRODZKA 59

Regulowany pokaz scenow oraz przystawianie form

POKÓJ komfortowy wynajme solidnej osobie, Karmelicka 9 m. 10. 7810k

POKÓJ dla Pana tanio do wynajęcia. Dietla 64/12. 5400g

POTOCKIEGO 12 do wynajęcia 5-ciopokojowe, pełnokomfortowe mieszkanie. — Wiadomość Skład Dywanów tamże. 7747k

POKÓJ komfortowy, umeblowany, blisko Rynku, ewentualnie z utrzymaniem do wynajęcia dla pana Telefon 120-46. 7790k

POSZUKUJE się w śródmieściu lub w pobliżu pierścienia plant lokalu składającego się z jednej sali o około 60 m. kwadr. i dwóch małych pokoi. — Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod 7813. 7813k

POSZUKUJE panią do wspólnego komfortowego pokoju z pełnym utrzymaniem jako współlokatorce, zajętej w ciągu całego dnia. Zgłoszenia Długa 27/12. 13738g

MIESZKANIE gospodarza Tarłowska 10, śródmieście, Kraków, 4 pokojowe, pełnokomfortowe od 1 grudnia wynajmo. 7814k

Poczta szyfrowa inseratowa

nałożyć wrzucić w ciągu całego dnia
tylko
do skrzynki
wmurowanej w bramie przed „Nowym Dziennikiem“ a która opróżnia się 6 razy dziennie.

DWU pokoi na biuro w śródmieściu ewent. umeblowane I. piętro poszukuje. Telefon 211-19. 7794k

MAGAZYN z dojazdem okolica Wielopole, Gertrudy poszukiwany. — Zgłoszenia telefon 13265. 5409g

WŁAŚCICIEL obszernego, widnego lokalu przemysłowego, prądem motorowym, zostanie przyjęty do spółki. Admin. „Nowego Dziennika“ „Przemysł 7797“. 7797k

PIĘKNY frontowy pokój, sypialnia do wynajęcia zaraz, Dietłowska 56, m. 7. 5398g

SKLEP oraz lokale biurowe. Wolne. Centralne ogrzewanie. Krakowska 21. 7789k

POSZUKUJE się 2 pokoi z kuchnią komfort, okolica Zwierzynieckiej od 1 grudnia. Zgłoszenia Admin. „Nowego Dziennika“ pod 13651

POKÓJ umeblowany dla dwóch panów, zaraz odnajmę. Merka 23 m. 3. 5392k

Nauka i wychowanie

ANGIELSKIEGO KARMEL, KOLETEK TRZY 5256g

MATEMATYKI, fizyki, łaciny, niemieckiego wyczuca student Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kalwaryjska 29 14. 5223g

STENOGRAFII BIUROWEJ bankowej dla grupy początkującej i wyższej rozpoczyna się w najbliższych dniach pod kierownictwem ZOFII SCHÖNGUTOWNY W.W. Świętych 8. I piętro Tel. 109-97. 7742k

SZKOŁA RYTMIKI, Plastyki, Gimnastyki, Baletu ANIUTY Wachsmann Ostlińskiej przeniesiona — Rynek 17/6, Telefon 125-08 Kursy Pań, Dzieci rozpoczęte. Zgłoszenia 6—7. 5328g

ANGIELSKIEGO, francuskiego, niemieckiego tanio wyczuca nauczycielka gimnazjalna. Korespondencja handlowa. Kraków, Sarego 11, mieszkanie 10. 5384g

PRAKTYCZNA ZNAJOMOŚĆ JEZYKÓW dostępna dla każdego! Angielskiego, francuskiego, niemieckiego, włoskiego, bez pomocy nauczyciela nauczysz się łatwo za pomocą samouczka „ARGUS“, ułożonego na podstawie znakomitej metody Ansona Prospekty wysyła — Księgarnia Lingwistyczna, Kraków, Pierackiego 21 I. 7800k

INSTRUMENTY MUZYCZNE

DEJE I STRUNOWE

JAZZ-BANDOWE, PIANO-HARMONIE SAKSOfony

w wielkim wyborze po cenach bardzo przystępnych

LEOPOLD HUTNER

Kraków

TYLKO Rynek Główny 13.

1-sze piętro — tel. Nr. 128-02

PRZEDSZKOLE TWORCZE KARMELICKA 46 CZYRNE. 7699k

WZOROWE PRZEDSZKOLE Rechesówny, Kremerowska 6, czynne. Ogród, rytmika, hebrajskie. 5793k

KURSY ANGIELSKIEGO wszystkich stopni. Prof. Dr Roman Thorn, Grodzka 42. 5397g

ANGIELSKI, francuski, — niemiecki — metodą Ansona — Krowoderska 5. Zł 4.— miesięcznie. 5374g

Różne

AKCJE Chodorów, Cegielski, Nitrak, Parowoz, Lokomotywy, Elektrownia i t.d., papiery państwowe na sploty **PODATKÓW**, listy zastawne, kupuje i sprzedaje kantor wymiany **HENRYKA SPERLINGA**, Kraków, Rynek 5 róg Sienniej. Zlecenia z prowincji uskuteczniamy natychmiast. 5345k

WYKWINTNE obiady za 1 zł wydała inteligentna rodzina żydowska. Brzozowa 12/3. 2249k

KONC. PRZEZ KURATORIUM O. S. K. w KRAKOWIE

PRYW. KURSY ZAWODOWE DLA WYCHOWAWCZYŃ

Zjedn. Kobiet Żyd. „WIZO“ w Krakowie rozpoczną się 1 listopada 1938 r.

w Krakowie ul. Szewska 4. 1. p.

Nauka odbywa się w godzinach wieczornych — Przyjmuje się ncezenie na podstawie świadectwa ukończenia 7-klasowej szkoły powszechnej

WPISY i informacje w lokalu „WIZO“ ul. Szewska 4. 1. p. od 11—1 przedpoł. i od 4—5 popoł.

— Kiepsko pan wygląda, czy pan dużo śledzi?
— Ostatnio trzy miesiące.

PRENUMERATA w Krakowie z odroczeniem i bez odroczenia oraz na prowincji i z przesyłką pocztową . . . miesięcznie zł. 4.30 kwartalnie zł. 12.90 Zagranicą z przesyłką pocztową miesięcznie zł. 7.50 kwartalnie zł. 22.50

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie Strona w tekście i nadesłaniem na 3 łamy po 76 milimetr. Strona za tekstem 6 łamów po 38 mm. Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów.

CENY w złotych: L. strona 1.25. — Tekst. 1.— Nadesłane 0.75.— Za tekstem 0.25. — Drobne od słowa 0.10 gr. Dla poszukujących pracy 0.05 gr. Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy zł. 5.— Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe Zł. 10.— Podstępkiwania lekarskie do 25 mm. Zł. 10.— Nekrologi (klepsydry) do 66 mm. w 1. łamie Zł. 20.— Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%, za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświęcone